זון אויפגאנג — 4.28
זון אונטערגאנג — 8.37

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואכרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
אממייסטן קלאר און הייס

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 136. Winnipeg, Wed. July 9, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מיטוואך יג׳ תמוז, תר״ע.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JUL 14 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

150 טויזנט אידן זוועלן אינדוסטריאליזירט ווערן דאס יאר

מאנדאטן קאמיסיע נעמט ניט אן שאו באריכט

אנערקענט שולד פון אדמיניסטראציע פאר לעצטע אומרוען.

באטאנט די מאנדאטארישע פליכטן צו איר נאצ. היים

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

לאנדאן, יולי 9 (איטא).— ווי דער "איטא" ווערט באקאנט, שטימט דער באריכט פון דער מאנדאטן קאמיסיע ניט איין מיט׳ן באריכט פון דער שאו קאמיסיע, וואס באפרייט די פאלעסטינער אדמיניסטראציעס פון אחריות פאר די ראיאטן; די מאנדאטן קאמיסיע דריקט אויס די מיינונג, אז די אדמיניסטראציע האט ניט ארויסגעוויזן גענוג ענערגיע אין באקעמפן די ראיאטן.

עס ווערט אנגעוויזן אינ׳ם באריכט, אז דער מאנדאט ליינט ארויף אויף דער מאנדאטן מאכט א דאפלטן פליכט: צו גרינדן א ברייטע נאציאנאלע היים און זעלבסטרעגירנדע אינסטיטוציעס. די אראבער מוזן אבער באגרייפן, אז די 2 אויפגאבן זיינען איינג פארבונדן איינע מיט דער צווייטער, און עס איז אוממעגלעך צו אנטוויקלען זעלבסטרעגירנדיקע אינסטיטוציעס, אן דער אנערקענונג און אנטוויקלונג פון דער אידישער נאציאנאלער היים.

—(::)—

שטורם טוט שאדן אויף די פעלדער

בראדוויו, סאסק., יולי 8. — א שטורם האט זונטאג אנגעמאכט א חורבן אויף די פארמס אין פעלדער אויף א שטח לאנג 6 מייל פון בראדוויו. שפייכלערס און געטרייד זיינען צעשאטן געווארן ווי קארטן־שטיבלאך. דער שטורם האט אנגעהאלטן בלויז 15 מינוט.

שטורעמס און האגל אין די פריירים

האגל און שטורעמס האבן די לעצטע פאר טעג געבושעוועט איבער די פריירים, פון אלבערטא ביז מאניטאבא, פאראורזאכנדיק א סך שאדן צו די פעלדער.

אמשווערסטן האט אפשר געליטן דער ספרינגוואטער דיסטריקט, אין נארדוועסט מאסקאטשעוואן, וואו א שטח פון 6 ביי 14 מייל, מיט א ווייץ געדעטעניש וואס האט פארשפראכן א האלבן מיליאן בושל שניט, איז אויסגעלייגט געווארן פלאך פון א שווערן האגל וואס איז געפאלן ביי א 20 מינוט צייט.

זאר און פראוואסט אין אלבערטא באריכטן גרויסן שאדן פון האגל. האגל, גרויס ווי א פויסט, איז געפאלן אין יארק טאנער געגנט.

א שווערער האגל האט זיך דורכגעטראגן נעכטן פרי איבער מערב מאניטאבא; דערגרייכנדיק די פראכטבארע פעלד דער פון ברענדאנער געגנט. דער שטורעם האט אראפגעטראגן טעלעגראף און טעלעפאן סלופעס. מאכנדיק עס אוממעגלאך צו קריגן אינפארמאציעס וועגן דעם שאדן.

די שטורעמס זיינען געקומען נאך הייסע טעג, אין וועלכע די טעמפעראטור האט אין איניקע פונקטן דערגרייכט פון 90 ביז 97 גראד אין שאטן. דער הייסטער פונקט איז געווען עסטעוואן, מיט 97 גראד.

תיקון טעות

אין דעם געכטיקן אנאנס פון דער ווייניפעג עלעקטריק ריילוועי וועגן דיי נייע סטריט קאר פעירס, האט זיך אריינגעמאפט א טעות. עס האט געדאלט זיין: ארבעטער טיקעטס — פיר פאר 25 סענט (אנשטאט פיר פאר $1.00 ווי עס איז געווען אפגעדרוקט).

רומענישער גלח און לערער האבן אונטערגעצונדן באראשא

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואכרט" פון "איטא")

בוקארעסט, יולי 9 (איטא).— די שרי־פה אין באראשא איז אונטערגעצונדן געוואָרן פון דעם לאקאלן גלח און לערער, וועלכע האבן מיט דער באפרייאונג פון דעם אנטיסעמיטישן פירער, דאנילא, פון ארעסט, ווידער אנגעפאנגען טערארזירן די אידישע באפעלקערונג.

דאס ווערט באשטעטיקט פון דער לאקאלער טעלאגראפ צייטונג "בראשאי לאפאק". די צייטונג גיט צו, אז די מאכט איז באאמטרואיקט פון דעם וואוקס פון דער דאנילא באוועגונג. די מאכט אין בוקארעסט האט אבער דערקלערט פאר דער פרעסע, אז זי׳ קאן איר ניט געבן קיין אינפארמאציעס וועגן דער לאגע אין באראשא, ווייל די טעלעגראפישע פארבינדונגען מיט דער שטאט זיינען איבערגעגעריסן געווארן.

עס ווערט פארשטאנען, אז די שריפה אין באראשא האט פארניכטעט 250 הייזער, איינשליסנדיק פיר שולן און דריי קירכן, איבערלאזנדיק 3.500 מענשן אן א דאך איבער׳ן קאפ. א שטארקער ווינט האט געהאלפן צו פארשפרייטן דאס פייער.

טשערנאוויץ, בוקאוויינע, יולי 9 (אר־טא).— א גרויסע צאל פליכטלינגען פון וואמא, קימפאלונג, רוסמאלראוויצע און דארנע זיינען אנגעקומען קיין טשערנאוויץ, זיי דערציילן וועגן דער שווערער לאגע פון דער אידישער באפעלקערונג אין דער געגנט פון דער שווערער טרעפן אויבער אלע פריערדיקע דערווארטונגען. אין איינציקע פונקטן אבער איז א גרויסער טייל פון די תבואות פארטרוקנט געווארן און איינגעגאנגען פארלאָרן געגאנגען, וואס וועט זיך אפרופן שווער אויף די באטרעפענדיקע קאלאָניסטן.

צוליב דער גוטער גערעטעניש, באמערקט זיך א רוהיק אויף ארבעטס הענט, צו פארפילן דעם מאנגל, זיינען עדשט ארויסגעשיקט געווארן צוויי טויזנט ארבעטער פון די אידישע שטעטלאך אין די קאלאָניעס אריין.

מאסקווע, יולי 9 (איטא).— די סאָוועט רעגירונג האט נאך וואס אסיגנירט א ספעציעלן פאנד פון דריי מיליאן רובל צו שאפן אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען אין פערצן אידישע שטעטלאך אין אוקראינע, וועלכע זוועלן באשעפטיקן די אָרטיקע ארימערע דעקלאסירטע אידן. די דאזיקע סומע איז ניט איינגעשלאסן אין די פריערדיקע אסיגנירונגען פאר אידישער אינדוסטריאליזאציע.

סאָוועט רעגירונג אסיגנירט נאך דריי מיליאן רובל פאר אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען אין אידישע שטעטלאך פאר דעקלאסירטע אידן.

גערעטעניש אין אידישע קאלאָניעס זייער גוט

(ספעציעל צו ד. א. וו. פון אונזער פארעספאנדענט י. בודדור)

מאסקווע, יולי 9 (איטא).— דער שניט אויף די אידישע פעלדער האט זיך שוין אנגעפאנגען די וואָך, און עס ווייזט זיך ארויס, אז די גערעטעניש טרעפט איבער אלע פריערדיקע דערווארטונגען. אין איינציקע פונקטן אבער איז א גרויסער טייל פון די תבואות פארטרוקנט געווארן און איינגעגאנגען פארלאָרן געגאנגען, וואס וועט זיך אפרופן שווער אויף די באטרעפענדיקע קאלאָניסטן.

צוליב דער גוטער גערעטעניש, באמערקט זיך א רוהיק אויף ארבעטס הענט, צו פארפילן דעם מאנגל, זיינען עדשט ארויסגעשיקט געווארן צוויי טויזנט ארבעטער פון די אידישע שטעטלאך אין די קאלאָניעס אריין.

מאסקווע, יולי 9 (איטא).— דער שניט אויף די אידישע פעלדער האט זיך שוין אנגעפאנגען די וואָך, און עס ווייזט זיך ארויס, אז די גערעטעניש טרעפט איבער אלע פריערדיקע דערווארטונגען. אין איינציקע פונקטן אבער איז א גרויסער טייל פון די תבואות פארטרוקנט געווארן און איינגעגאנגען פארלאָרן געגאנגען, וואס וועט זיך אפרופן שווער אויף די באטרעפענדיקע קאלאָניסטן.

א ספעציעלע באראטונג איז אפגעהאלטן געווארן אין מאסקווע צווישן פארטרעטער פון דער סאָוועט רעגירונג, דעם אָרט, דעם אגראַרישאינט און דעם קאמזעס. אויף דער באראטונג איז אנגעצייגט געווארן, אז אלע אָרגאניזאציעס וואס ארבעטן פאר דער פארלייטערונג פון דער לאגע פון דעם אָרימען אידן, האבן ניט קיין געמיינשאפטלאכע פלעגער, און קאנען דערפאר ניט טאן ווירקזאם זייער ארבעט. א קאמיסיע איז באשטימט געווארן, וועלכע דארף איז צען טעג צייט אויסארבעטן אן אלגעמיינעס פלאן פון אינדוסטריאליזאציע. אן צו קריגן פון דער סאָוועט רעגירונג די נויטיקע מיטל־רען פאר׳ן דורכפיר פונ׳ם אנגענומענעם פלאן.

קאנאדער ציוניסטישע אָרגאניזאציע באריכטעט גוטן דערפאָלג פאר די ערשטע זעקס חדשים פון דעם יאָר

מאָנטרעאל. — דער הויפט אפיס פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע אין מאָנטרעאל האט דער סעָ פארעפנטלאכט א באריכט איבער דער טעטיקייט פון דער אָרגאניזאציע אין פארלויף פון די ערשטע זעקס חדשים פון דעם יחיינטן יאָר, פון אנפאנג יאנואר ביז סוף יוני. דער באריכט באוויזט, אז ניט נעקוקט אויף אלע שווערקייטן און שווערע צייטן, איז די ארבעט געווען א גרויסער דערפאלג. דער ס״ה פון הכנסה איז געווען $121,891.98 און אין מיט זיבן טויזנט דאלאר מער, ווי אין פאריקן יאָר דורך די זעלבע זעקס חדשים.

פון דעם פאראייניקטן אפיל איז דערגרייכט געווארן ביז איצט אין מזומן $88,580.31; די הכנסה פון נאציאנאל פאנד באטרעפט $10,892.53; די הדסה האט עראהאט איינקונפטס $14,445.55; אנדערע הכנסות פאר קלענערע פאנדן טרעפן אן $7,973.59; פאר אן ערך זיבן הונדערט דאלאר זיינען פארקויפט געווארן ביכער און ליטעראטור וואס דער ציוניסטישער אפיס האט פארשפרייט פאר דעם לעצטן יאָר צו ביליקע פרייזן.

רבי זלאטניק, דער עקזעקוטיוו דירעקטאר פון דער קאנאדער ציוניסטישער אָרגאניזאציע, האט ארויסגעגעבן א סטייטמענט אין וועלכן ער דריקט אויס א דאנק און אנערקונג צו אלע ציוניסטישע פריינט אין שפע פיריער פון ציוניסטישע וועלכע האבן געהאלפן צום דערפאלג פון דער ארבעט.

עס איז אבער צו באמערקן פון דעם דערפאלג אז א סך ציוניסטישע פארעיזנען האבן נאך ניט צוגעשיקט צו דער הויפט־בייורא די געלדער וואס זיי האבן געזאמלט בשעת דעם לעצטן קאמפיין. זיי ווערן אויפגעפאָדערט ביי זיך ניט האלטן, נאר גלייך עס צושיקן צו דער הויפט ביורא ווען עס ווערט געזאמלט.

די הויפט ביורא מאכט אויך אויפמערקזאם אז די סומע פון חובות אויפ׳ן חשבון פון דעם פאראייניקטן ציון־אפיל איז ניט זייער גרויס, ווייל דער גרעסטער טייל פון די פלעדזשעס איז דאס יאָר גלייך באצאלט געווארן אין קעש, עס איז דערביער א נעפאר, אז די הכנסה פון דער אָרגאניזאציע אין פארלויף פון די קומענדיקע זעקס חדשים וועט ניט זיין אזוי גרויס ווי אין דעם פאריקן יאָר. די ציון פאראיינען אן באאמטע פון די ציון־פאָנד איינען ווערן דעריבער אויפגעפאָדערט צו שיינקען מער אויפמערקזאמקייט דער ארבעט פון דעם נאציאנאל פאנד און צו פארגרעסערן די הכנסה פון דער אָרגאניזאציע פון קלענערע ביישטייערונגען.

די ערשטע געלעגנהייט צו מאכן א גרעסערע אנשטריינגונג פאר דעם נאציאנאל פאנד וועלן דיי ציון־פריינט האבן גלייך אין דעם היינטיקן חודש, אין דער הערצל וואָך, פון דעם 13טן ביז דעם 20טן יולי, וועלן איבער נאנץ קאנאדע וועט פארקומען א דרייען פאר דעם הערצל־וואלד.

דאס פאלגנדע בויטער אין ארץ־ישראל, באהויפטעט די ביוראָ, איז איינע פון די וויכטיקסטע אונטערנעמונגען אום אויפצולבן ארץ־ישראל. ביז איצט האט דער נאציאנאל פאנד געפלאנצט דריי פערטל מיליאן ביימער אויף 4.000 דונאם לאנד אין 14 פונקטן פון לאנד. דער נאצ. פאנד האט אבער שוין איצט אין זיין באזיץ איבער פיר־און־צוואנציק טויזנט דונאם לאנד וועלכע זיינען גוט נאך פאר ביי לאנד וועלכע זיינען גוט נאך פאר בויער און אויף וועלכע עס דארפן געפלאנצט ווערן מיליאָנען ביימער, און די הערצל וואך ווערט איבער דער גאנצער וועלט אויסגענוצט פאר דער ארבעט פון זאמלען געלט פאר דער באוואלדערונג פון ארץ־ישראל.

אנב - אורחא

פון מארק

אביסל זומערדיקע ענינים

—(::)—

אין די דאזיקע היצן, וועט איר מיט מיר איינשטימען, לויגט זיך ניט צו קניטשן דעם שטערן און שרייבן וועגן ערנסטע זאכן.

ווען עס גיסן זיך פון אייך טייכן שווייס און איך פאכעט מיט דער נשמה פון היץ, טראכט זיך אייך דאן ניט וועגן נאציאנאלע און סאָציאלע פראבלעמען, און אפילו ניט פון דער בשר־בשר פראגע, סיידן איר זייט א מוער פון "ווד העיר״. וואס ס׳איז זיין נאציאנאלע פליכט צו באוואכן דעם כלל־ישראל מיט בשר־בשר און מיט איין־צוגנגריקע בחמות. אפילו ווען ס׳איז 95 גראד פארנחייט אין שאטן איר און איך קאנען אפליינען די אלע וויכטיקע פראבלעמען וואס מאטערן אונז א נאנץ יאָר אויף א ווייל אן א זייט, — אמווייניקסטנס, ביז א קיילערן טאג (און אויף דעם דארף מען ביי אונז לאנג ניט ווארטן). נישקשה, וועט די מענשהייט דערלייזט ווערן מיט א טאג שפעטער. זי, די מענשהייט, האט נאך אן אייביקייט צו לעבן; קאן זי ווארטן, אבער מיר, אז מיר וועלן ווארטן, וועלן מיר שטארבן ווי די נאראנים . . .

***

הבלל, אין די דאזיקע הייסע טעג טראכטן מיר דאך גאר וועגן אנדערע זאכן, נעמלעך: ווי ענדיקט מען שוין דעם מאנס ארבעט אז מען פארדרוסט זיך ערגעץ אין א ווינקעלע, וואו די היץ איז ניט אזא שטיקנדיקע.

איז מיקא, קענן ארבעט האבן מיר קיין רפואה ניט, אפילו אין אונזער געבעגשטן ווינטעע, סיידן אפשר א שעדל צו שניידן קופאנעס. — אבער אזוי ווי אונזער נאנצער ווערט פאפירן אינווענטאר באשטייט פון אקציעס פון דער געוועזענער פועלי־ציוניסטישער צייטונג "די צייט", פונ׳ם פארגעסטנע ארבעטער באנק (איר צו לאנגע יאָר), פון "איקאר" און פון "גאלד באנדס" פון די לינקע יוגיאנס, — נו, איז מוזן מיר דערווייל נאך אביסל צוארבעטן אויף צו מאכן א לעבן.

זעט איר אבער, ווען איר עגדיקט שוין אייער טאג ארבעט, און איר בלייבט לעבן, איז עס ביי אונז ניט שלעכט.

ווייניפעג איז פארט ניט קיין ריזיקע שטאט פון שטאל און אייזן, — כאטש אונזערע "פראספעריטי" יענער ווילן דאס פון איר הקא מאכן, און שעמען זיך, וואס ביי אונז זיינען דא ווייניק פאבריק קוי־מענס.

אפילו ווייניפעגער צענטראלע נאסן זיי־נען ניט אזוי איינג און שטיקנד, — און גייט איר אפ א קווארטאל אדער צוויי פון מיין סטריט אדער פארטרעדש עוועניו, קאן זיך אייך אויסגעבן, אז איר זייט ער־גענ אין א פראווינץ שטעטל.

די וואוינונג נאסן זיינען בכלל, מיט קליינע אויסנאמען, גאנץ ציכטיק. עס ציינ זיך כמעט איבער זיי אלע בולווארן מיט גראז און מיט ביימער. די מייסטע הייזער זיינען ארומגערינגלט מיט לאנס, מיט גערטנער, מיט בלומען.

עס ווייזט פון די מייסטע נאסן מיט קיקיקיס און מיט פרישקייט. אין אזא סביבה שטארבן ניט קיין מענשן פון היץ.

***

מיר זיינען פארזארגט מיט צענטרליקער קליינע פארקן, צעווארפן איבער דער גאנ־צער שטאט, איינציקע פון וועלכע זיינען א פראכט פאר׳ן אויג.

אויף דער נארט ענד ווייס איך אמווייניקסטנס פון פיר אזעלכע פארקן: דער גאנצן גרויסער סט. דזשאנס פארק, ביים טייך, דער נייער און דייער שיינער פארק ביים דער ריווער אין די געגנטן פון יוק־ליד עוועניו, דער סטעלא פארק אנסטעגן תלמוד־תורה און דער ענדערסאן עוועניו פארק.

די לעצטע צוויי זיינען גאנץ קליינע פארקלאך, אבער זיי באדיינען גוט די שכנות׳שאפט. די אלע פארקן זיינען גאנ־צע טעג אנגעפילט מיט קינדער־וועגעלאך און מיט דרעטלעדיקע מאמעס. עס הילכט אין זיי קינדערשער געלעכטער. אין די ווארימע אונטן זיינען זיי פול מיט עלטערע מענשן, וואס זיינען צעשאטן אי־בער די גרינע לאנקעס.

ווי ניט־איידל עס האלטן זיך א סך פון אונזערע מיטבירגער אין די פארקן, צו קיין שאנד זאל עס אונז ניט זיין, ווערן די פארקן פארט געהאלטן אין אויסגע־צייכנטער ריינקייט.

***

נאטירלאך, פארנעמען ביי אונז דעם ערשטן ארט אינ׳ם ליסט פון די פארקן די צוויי גרויסע, פראכטפולע פארקן פון שטאט, — דער סיטי (אדער אסיניבאיאן) פארק פון איין זייט, און אונזער איינע־נער נארט־ענדער קילדאנען פארק, פון דער צווייטער זייט.

דער סיטי פארק איז שענער, גרעסער און רייכער, און פארמאגט אויך א היבשן זאל־אראגיש נארטן.

אבער דעם קילדאנען פארק קאן מען אויך ניט אוועקמאכן אונטער דער האנט. פון אונזער אידישן שטאנדפונקט, האט דער לעצטער די מעלה, וואס איר קאנט דא זיין זיכער צו געפינען אלעמאל אי־מענען מיט וועמען איר זאלט זיך קאנען דורכריידן וועגן וואס־איר־ווילט אין מא־מע לשון. און וואס איר קאנט דא עסן אייערע שווארצע ברויט מיט פלייש סענדוויטשעס בפרהסיא, ניט מורא האבן־דיק, אז די שכנים זאלן אייך דורכשטעכן מיט די אויגן, באטראכטנדיק אייך ווי א וויקהן מענשן.

***

די צוויי גרויסע פארקן האבן דעם חס־רון, וואס זיי זיינען ווייטלאך פון שטאט. זיי ווערן דערפאר געוויינלאך גוט גע־פאקט בלויז אין די זונטאגס.

מאטאריסטן באזוכן זיי אבער אפט אויך אינמיטן וואך.

אבער מאטאריסטן האבן נאך אנדערע שיינע פלעצער ארויסצופאָרן. וועגן זיי — אן אנדערש מאל.

אינדיטן וואכרפן אראָפּ פּאָליציי שעף פון וואכראס און אנטלו־פען אויף געגנב־עטן אוטאָמאָביל

וואכראס, סאסק., יולי 8. — ווען דער הינער פאָליציי שעף האט זיך ארויסגעכאפט אויף דער "ראנינג באָרד" פון א גע׳גנב׳עטן אוטאָמאָביל געטרייבן פון צוויי באנדיטן, האט איינער פון די לעצטע אים געצייגט דעם "געשעפט צייט" פון א רעוואלווער, און דער צווייטער האט אראָפּגעשטויסן דעם פאָליציי שעף פון "ראנינג באָרד".

די צוויי חברה־לייט זיינען ווייטער אוועקגעפאָרן אזוי שנעל ווי דער מאטאר האט זיי געטראָגן. די פאָליציי אינ׳ם נעגנט האלט זיי איצט אין איין, ארומ־זוכן.

ווישאן די. ראָקפעלער איז אין בעסטן געזונט צושטאנד צו זיין 91טן געבורטסטאג

טאריטאון, נ. י., יולי 8. — דער אל־טער אויל מאגנאט, דזשאן די. ראָקפע־לער, וועלכער ווערט פארדרעכנט פאר דעם ריכסטן מענשן אין דער וועלט, איז היינט געווארן איין־און־צייניציק יאָר אלט.

דער אלטער בילאָנער האט פאר־בראכט זיין געבורטסטאג כמעט אזוי ווי יעדן טאג פון יאָר. ער האט געגעסן אין ציים און האט גענומען זיין געוויינלאכן אוטאָמאָביל שפאציר איבער זיין ריזיקן מאיאנטעק אין די פאקאנטיקא בערגלאך. קיין פאטאגראפערס האט מען צו אים ניט צוגעלאזן, ווי פאר די לעצטע עט־לאכע יאָר. דער טאג איז דורכגעגאנגען פאר אים ווי כמעט יעדער טאג אין די לעצטע 20 יאָר, זינט ער האט זיך צו־ריקגעצוגן פון געשעפט.

דזשאן די. ראָקפעלער, ווערט באריכ־טעט, איז אין בעסטן געזונט צושטאנד.

נאָרט-ענד פרוי געטויט פון אוטאָ-מאָביל זיצנדיק ביי זיך אין גאָרטן מיט אירע געסט

אן אויסערגעוויינלאכער אומגליקס צו־פאל האט לעצטן אונטג פאסירט, ווען מרס. עלען פירס, 273 סט. קראם סטרים, איז איבערגעפאָרן געווארן און איז כמעט מאמעטאל געטויט געווארן פון אן אור־טאָמאָביל, ווען זי איז געזעסן ביי זיך אין גארטן און פארבראכט מיט אירע געסט.

מרס. פירס איז דאן געזעסן ארום אי־רע בלומען און האט געשמועסט מיט מר. און מרס. ר. ט. באיס, פון גארווע האוז, מאנ., וועלכע זיינען געווען די געסט פון דער פאמיליע. פלוצלונג איז אנגעקומען אן אוטאָמאָביל, נייענדיק אויף צוריק, און האט זי איבערגעפאָרן. זי איז אזוי צעשלאגן געווארן, אז זי איז כמעט מא־מענטאל געשטארבן. ווען א דאקטאר איז געקומען, האט ער זי שוין געפונען טויט.

דער טרייבער פונ׳ם אוטאָמאָביל איז געווען א שכן פון דער פאמיליע, ווילי־אם עגנוס, 67 אינגלסטער בולווארד. ווי ער האט דערציילט, האט ער געהאלטן ביי "אויסבעקן" זיין אוטאָמאָביל, אין זיין גאראזש ארויס, ווען ער האט אויפגעהערט אין דער הויז־ווייט, אויפגעלייגט אויף דער הויפט־שטראס, אויפגעלייגט בלויז 15 מינוט.

היגער איינוואוינער געפונען טויט פון טשאד אין זיין גאראדזש

ערווארד דזש. האפקינס, 315 בראק סט., איז געפונען געווארן א טויטער, ביים דערל. פון זיין אוטאָמאָביל, אין זיין גאראדזש, נעכטן אין דערזשיינג.

ווען מר. האפקינס איז ניט געקומען ווי געוויינלאך צו דער ארבעט אין אפיס פון דער נ. באולף גרין קאָמפאני, פון וועל־כער ער איז געווען קאסירער, איז מר. באולף אן נאך א פריינט אוועקגעגאנגען זעען וואס האט אים פארהאלטן. ווען זיי האבן אים הויז קיינעם ניט געפונען, זיינען זיי אוועק זוכן אין גאראזש, וואו זיי האבן אים געפונען א טויטן פון קארבאן מאָנאקסייד גאז.

מר. האפקינס איז געווען 43 יאר אלט, פארבראכן די פארשיידענע שטאטיקע "ביי־לאוס", בסך־הכל איז פאר דעם מא־נאט יוני איינגעקאסירט געווארן פינף טויזנט 814 דאלאר און 50 סענט אין שטראפן. פון דער סומע גייט פאר דער שטאט $4.910.50 און דער באלאנס גייט צו דער פראווינץ.

צווישן די אנדערע פאלן זיינען געווען 12 פאר ניט וועלן אויפהאלטן איינגענע פאמיליעס; 73 שיכרות; 16 שיכור׳ע אוטאָמאָביל פאָרער; 16 געשלעגן; 38 גנבות; 49 בוטלעגערס און א צאל אנ־דערע משפטים פאר ענלאכע "מעשים טובים".

ווייניפעגער בירגער האבן געגעבן גוט צו לייזן דעם פאָליציי געריכט

568 ווייניפעגער בירגער האבן אין פארלויף פון יוני מאנאט זיך באקאנט מיט געוויסע איינצלהייטן פון דעם נייע עם הייוועי פארקער געזעץ, דורך דעם וואס זיי זיינען דערשינען פאר דעם מא־גיסטראט פון שטאטיקן פאָליציי געריכט אויף פארשיידענע קלאגעס פון ברעכן דעם פארקער געזעץ.

בסך הכל זיינען אין פארלויף פון לעצ־טען מאנאט אויסגעהערט געווארן אין שטאטיקן פאָליציי געריכט 2.378 פאר־שיידענע פאלן. פון דער צאל זיינען 1.919 פאלן געווען "געפאמאנסטע" און די אנדערע זיינען אראָפּגעטרט געווארן. 1.285 משפטים זיינען פארגעקומען

ה. י. ווייל׳דער רעדט מאָרגן פאר "קיוואניס"

ה. י. ווייל׳דער, פרעזידענט פון "דאס אידישע וואכרט", איז איינגעלאדן געווא־רען און וועט אדרעסירן דעם "קיוואניס" קלוב" מארגן, 12.30 נ. מ., ביי א לאנ־טשעאן אין סט. באניפיים האספיטאל.

אלטער פאָליציסט וועט זיך צוריקציען פון זיין דינסט

מר. פרענק קערר, וועלכער האט גע־דיינט דער שטאט ווייניפעג פאר די לעצ־טע 34 יאָר, אלס א פאָליציסט, א צענ־זאר און מואווי בילדער, א באאמטער אין אפיס איבער ארבעטסלאָזע און שטאטי־ער האט לייסנס אינספעקטאָר, וועלכן אמט ער האט איבערגענומען אין 1910. און ער האלט אים אן ביז היינטיקן טאג, האט נעכטן דערקלערט אז קומענדיקן יאָר וועט ער זיך צוריקציען פון זיין אמט און ער וועט פארברייטענען די איבערזיכ־יאָרן פון זיין לעבן אין ווייניפעג אין דער נייער היים וואס ער בויט איצט.

—(::)—

איינער פארוואונדעט, איינער ארעסטירט נאך געשלעגן

טשארלס וועלש לינט אין דזשענעראל האספיטאל מיט א טיפער וואונד פון א מעסער אין זיין לינקן ארעם, און דזשאן פישער געפינט זיך היטנטער די גראטעס, ווי א רעוולטאט פון שיכרות און גע־שלעג, וואס איז פארגעקומען אויף וועסט פארטערדזש נעלטן. וואלש׳עס וואונד איז ניט ערנסט.

די צוויי יונגעלייט האבן צוזאמען גע־טרונקען, און ווי עס ווייזט אויס האבן זיי איבערגעכאפט די מאס און צו דעם האט ווייזט אויס די שטארקע היץ גע־מאכט אויף זיי א שלעכטע ווירקונג, וואס עס האט ז׳ ייגעבראכט צו א קרעגיריי און ענדלאך צו א געשלעג.

פישער איז נעכטן דערשינען אין שטאַ־טיקן פאָליציי געריכט. זיין משפט איז אפגעלייגט געווארן אויף דעם 16טן יולי.

באנדיטן וואכרפן אראָפּ פאָליציי שעף פון וואכראס און אנטלו־פען אויף געגנב־עטן אוטאָמאָביל

וואכראס, סאסק., יולי 8. — ווען דער הינער פאָליציי שעף האט זיך ארויסגעכאפט אויף דער "ראנינג באָרד" פון א גע׳גנב׳עטן אוטאָמאָביל געטרייבן פון צוויי באנדיטן, האט איינער פון די לעצטע אים געצייגט דעם "געשעפט צייט" פון א רעוואלווער, און דער צווייטער האט אראָפּגעשטויסן דעם פאָליציי שעף פון "ראנינג באָרד".

די צוויי חברה־לייט זיינען ווייטער אוועקגעפאָרן אזוי שנעל ווי דער מאטאר האט זיי געטראָגן. די פאָליציי אינ׳ם נעגנט האלט זיי איצט אין איין, ארומ־זוכן.

שעריף פון טראי צווינגט איינ־טימער אראָפּגעמען שילד "קיין אידן ניט דערלויבט"

טראי, יולי 9 (איטא).— שעריף הער־מאן שנייידער האט פארארדענט דעם איי־נגעטימער פון אן אוטאָמאָביל סטיישאן אראָפּצונעמען דעם אנטיסעמיטישן שילד, וואס ער האט אויפגעהאנגען לעבן א "סווימינג פול" וואס געפינט זיך אויף זיין פלאץ, נאכדעם ווי יוסף הארמאטס, פרעזידענט פון דער היגער בית־אל קאנ־גרעגיישאן, האט אים צוגעשטעלט א פארמעלע קלאגע.

די אויפשריפט אויף דער שילד איז געווען "קיין אידן ניט דערלויבט" און זי איז אויפגעהאנגען געווארן לעבן א צוויי־טער שילד מיט דער, אויפשריפט "קיין הינט ניט דערלויבט".

אין זיין פארארדענונג אוועקצונעמען די שילד, האט דער שעריף אנגעוויזן, אז דאס איז א פארלעצונג פון ארטיקל 4, סעקציע 4, פון אקט וועגן ציווילע רעכט, וואס פארבאט איינגטימער פון עפנטלא־כע פלעצער צו דיסקרימינירן צווישן מענשן זייער קאליר, נאציאנאליטעט אדער גלויבן.

דער "סווימינג פול" געפינט זיך אויפ׳ן וועג צווישן טראי און הוסיג פאלס.

נעדרעטעניש אין ארגענטינע

(ספעציעל צו "דאס אידישע וואכרט" פון "איטא")

בוקארעסט, יולי 9 (איטא).— די שרי־פה אין באראשא איז אונטערגעצונדן געוואָרן פון דעם לאקאלן גלח און לערער, וועלכע האבן מיט דער באפרייאונג פון דעם אנטיסעמיטישן פירער, דאנילא, פון ארעסט, ווידער אנגעפאנגען טערארזירן די אידישע באפעלקערונג.

דאס ווערט באשטעטיקט פון דער לא־קאלער טעלאגראפ צייטונג "בראשאי לא־פאק". די צייטונג גיט צו, אז די מאכט איז באאמטרואיקט פון דעם וואוקס פון דער דאנילא באוועגונג. די מאכט אין בו־קארעסט האט אבער דערקלערט פאר דער פרעסע, אז זי׳ קאן איר ניט געבן קיין אינפארמאציעס וועגן דער לאגע אין באראשא, ווייל די טעלעגראפישע פארבינ־דונגען מיט דער שטאט זיינען איבערגע־געריסן געווארן.

עס ווערט פארשטאנען, אז די שריפה אין באראשא האט פארניכטעט 250 הייז־ער, איינשליסנדיק פיר שולן און דריי קירכן, איבערלאזנדיק 3.500 מענשן אן א דאך איבער׳ן קאפ. א שטארקער ווינט האט געהאלפן צו פארשפרייטן דאס פייער.

טשערנאוויץ, בוקאוויינע, יולי 9 (אר־טא).— א גרויסע צאל פליכטלינגען פון וואמא, קימפאלונג, רוסמאלראוויצע און דארנע זיינען אנגעקומען קיין טשערנא־וויץ, זיי דערציילן וועגן דער שווערער לאגע פון דער אידישער באפעלקערונג אין דער געגנט פון דער שווערער טרעפן אויפן ארמאטס, וועלכע זיינען אנגעקומען אין דער לעצטער צייט.

—(::)—

אלטער פאָליציסט וועט זיך צוריקציען פון זיין דינסט

מר. פרענק קערר, וועלכער האט גע־דיינט דער שטאט ווייניפעג פאר די לעצ־טע 34 יאָר, אלס א פאָליציסט, א צענ־זאר און מואווי בילדער, א באאמטער אין אפיס איבער ארבעטסלאָזע און שטאטי־ער האט איבערגענומען אין 1910. און ער האלט אים אן ביז היינטיקן טאג, האט נעכטן דערקלערט אז שטאַטיקן פאָליציי געריכט אין ווייניפעג אין דער נייער היים וואס ער בויט איצט.

—(::)—

אינדיטן פון אלבערטע אנגעפאלן

אדמאנטאן, אלבערטע, יולי 8. — אין דער נעכט פון דאנערשטיג, ווען דער אלטער מאן אלבערט אלבערטסן, ווען דער אלטער מאן אלבערט אלבערטסן, ווען דער אלטער מאן אלבערט אלבערטסן

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper of Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

די בריטישע קאָנסערוואַטיווע פּאַרטיי צוריק צו אַלגעמיינער פּראַטעקציע

דער הויפּט אונטערשייד צווישן דער ליבעראַלער און דער קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי אין גרויס בריטאַניע איז אַלעמאָל געווען די פראַגע פון פּראָטעקציע טאַריפן. בעת די קאָנסערוואַטיוון, וואָס פאָרטרעטן דאָרטן הויפּטזאַכלאַך די גרויסע אינדוסטריע און דעם לאַנד־באַזיצנדיקן קלאַס, איז געווען פאַראינטערעסירט אין העכערע טאַריפן, האָבן די ליבעראַלן, וואָס פאָרטרעטן הויפּטזאַכלאַך דעם האַנדלס־קלאַס, תּמיד געקעמפט פאַר פריינע האַנדל.

די בריטישע אַרבעטער פּאַרטיי, אַנדערש ווי די אַמעריקאַנער און די קאַנאַדער אַרבעטער, וואָס זייַנען בכלל געשטימט צו גונסטן הויכע טאַריפן, זייַנען אין דער פראַגע געשטאַנען דוקא נאָענט צו די ליבעראַלן. זיי האָבן באַזונדערס באַקעמפט טאַריפן אויף אַרטיקלען פון אַלגעמיינעם געברויך, אַז בערהויפּט אויף שפּייז פּראָדוקטן.

די מאַסן פון בריטישן פאָלק בכלל האָבן ניט געוואָלט דורכדריקן קיין טאַריפן אויף אַזעלכע אַרטיקלען פון אַלגעמיינעם געברויך. די קאָנסערוואַטיוון האָבן זיך דערפאַר געמיזט רעכענען מיט דער דאָזיקער שטימונג פון די ווייַלער, און זיי האָבן שטאַרק געציימט זייער חשק צו הויכע טאַריפן. עס איז שוין דערגאַנגען אַזוי ווייַט, אַז אין דער לעצטער קאָנסערוואַטיווער רעגירונג פון סטענלי באַלדווין, האָט דעם פאָסטן פון פינאַנץ מיניסטער, וואָס אַרבעט אויס די פינאַנציעלע פּאָליטיק פון׳ם האַנד, פאַרנומען ווינסטאָן טשערטשיל, אַ געוועזענער ליבעראַל און שטענדיקער קעמפער פאַר פריינע האַנדל.

מר. טשערטשיל האָט איינגעפירט אייניקע נייע פּראָטעקציע טאַריפן (וועלכע זייַנען אגב פון דער אַרבעטער רעגירונג איצט צוריקגעצייגן געוואָרן). אָבער ער האָט אויך באַפרייט פון טאַריפן אייניקע שפּייז פּראָדוקטן. אַזוי האָט ער אָפּגעשאַפן אַ דורות־לאַנגן טיי טאַריף, מיט וואָס די קאָנסערוואַטיווע רעגירונג האָט דאַן קאָנסטיק געוואָלט אויסקייפן זיך ביים געברויכער פאַר די אַנדערע טאַריפן אייניגעפירט.

אָבער דאָ איז צוגעקומען לאָרד ראָטערמיר און לאָרד ביוועדברוקס קאַמפּיין פאַר אימפּעריאַלן האַנדל, ווי אַ לייזונג צו גרויס בריטאַניעס דרינגענדיקע עקאָנאָמישע פּראָבלעמען. זייער פּלאַן, וואָס פאָדערט פריינע האַנדל אין די גרענעצן פון דער אימפּעריע, מיינט גלייכצייטיק אַ הויכע טאַריפן וואָנט קעגן אימפּאָרטן פון אַלע אַנדערע לענדער. אויך שפּייז פּראָדוקטן.

מיט דער חיקף פון דער גרויסער און פאַרצווייגטער פרעסע אין זייער כאַזיין, האָבן די צוויי לאָרדן געמאַכט אַ שטאַרקן רושם מיט זייער קאַמפּיין. סטענלי באַלדווין האָט געמיזט געמען אַ שטעלונג צו זייער פאָרשלאָג. אויב ער האָט געוואָלט באַנהאַלטן זיין איינפלוס אויף דער פּאַרטיי. ער האָט בכלל גוטגעהייסן דעם פּלאַן, מיט׳ן אויסנאַם פון טאַריפן אויף שפּייז פּראָדוקטן, פאַר וועלכע ער האָט מורא געהאַט. בנוגע די דאָזיקע טאַריפן האָט ער אָנגענומען די שטעלונג, אַז „קיין שטייער זאָל ניט געמאַכט ווערן אויף שפּייז פּראָדוקטן, אַן אַ געהעריקער פאָלקס אָפּשטימונג.״

די פרעסע לאָרדן האָבן אָבער ניט געוואָלט גיין אויף קיין שום פּשרות. און זיי האָבן צום סוף׳ גערעכנט. די קאָנסערוואַטיווע פּאַרטיי האָט די טעג גוטגעהייסן זייער פּלאַן און באַשלאָסן צו גונסטן פון אַלגעמיינער פּראָטעקציע, איינשליסנדיק שפּייז פּראָדוקטן. עקס־פּרעמיער באַלדווין האָט קאַפּיטולירט און האָט אָנגענומען דעם פּלאַן אַן רעזערוואַציעס.

דער דאָזיקער באַשלוס איז פון אַ היסטאָרישער באַדייטונג, ווייל ער איז דער אָנהויב פון אַ פאַרזוך צו גרינדן די בריטישע אימפּעריע ווי אַן עקאָנאָמישע איינהייט, וואָס וועט זיין אַרומגעצאַמט מיט אַ הויכער וואַנט פון טאַריפן קעגן דער אויסערלאַכער וועלט. די פאַראייניקטע שטאַטן האָבן פאַר זיך אַליין שוין אַזאַ מין סאָרט איינהייט, און אַ דריטע איינהייט קאָן געשאַפן ווערן דערנאָך אין אייראָפּע. ווען בריאַנד פּלאַן פון „פאַראייניקטע שטאַטן פון אייראָפּע״ זאָל פאַרווירקלאַכט ווערן. ענגלאַנד עקאָנאָמישע אָפּגעזונדערטקייט קאָן איינגעלאַך באַוועגן די אייראָפּייאישע לענדער צו אַ גרויסן אויף בריאַנד פּלאַן.

די קאָנסערוואַטיוון, וואָס האָבן איצט געמאַכט פּראָטעקציע פאַר זייער וויכטיקסטן לאָזונג, וועט ניט אַזוי לייכט זיין דורכצופירן. זייער פּלאַן, ווען זיי זאָל אפילו געלינגען אַריינצוגיין אין מאַכט. די אַנדערע מיטגלידער פון דער בריטישער אימפּעריע דאַרפן נאָך איינשטימען צו דעם פּלאַן, — און עס וועט זיין זייער שווער איבערצוצייגן אַ קאַנאַדער פאַברעקאַנט, וועלן מיר זאָגן, אַז עס איז אין זיינע אינטערעסן מען זאָל אַריינלאָזן פריי קיין קאַנאַדע בריטישע סחורות וואָס קאָנקורירן מיט אים. ווייל ענגלאַנד וועט דערפאַר אַריינלאָזן פריי קאַנאַדער ווייַן.

אָבער אַלע פאַרשטייען, אַז אַזעלכע גראַנדיעזע פּלענער ווערן ניט דורכגעפירט אין איין טאָג. עס נעמט יאָרן און יאָרן צו דערגרייכן אַזאַ ציל, שריט ביי שריט.

זאָל אָבער די בריטישע קאָנסערוואַטיווע פּאַרטיי זיגן אין די וואָלן וואָס קאָנען גאַנץ פרי פאָרקומען, דאַן וועט זי ניט פאַרזאַמען זיך צו מאַכן די ערשטע שריט. וואָס ווערן קאָנען פירן צום סוף צו דער פאָרמירונג פון דריי ריזיקע עקאָנאָמישע איינהייטן אין דער וועלט, — איינהייטן, וועלכע וועלן זיך אין עקאָנאָמישן קאַמף אויף לעבן און אויף טויט.

דער מושב־זקנים און עלטער־פענסיע

צווישן די אידן פון מערב קאַנאַדע, ווי מיר ווערן אינפאָרמירט, הערשט דער טעות׳דיקער באַגריף, אַז דער מערב קאַנאַדער אידישער מושב זקנים קריגט אריין אַ באַדייטנדיקע יערלאַכע הכנסה פון דער עלטער פענסיע צו וועלכער די זקנים און די זקנות פונ׳ם אַנשטאַלט זאָלן זיין באַרעכטיקט.

דאָס איז אָבער אַ דורכאויס פאַלשער באַגריף. און ער קאָן אַוועקשטעלן דעם אַנשטאַלט אין זייער אַ קריטישער לאַגע, ווען די ביישטייערער זאָלן אויף דעם סמך אויף וויפל ס׳איז פאַרקלענערן זייערע יערלאַכע ביישטייערונגען.

דער פאַקט איז, אַז די אידישע זקנים און זקנות פונ׳ם אַנשטאַלט, מיט בלויז אַ פּאָר אויסנאַמען, קאָנען קיין עלטער־פענסיע ניט קריגן. זיי זייַנען אַלע אימיגראַנטן, און זיי האָבן ניט די נויטיקע דאָקומענטן, ווי געבורטס סערטיפיקאַטן, לאַנדונגס סערטיפיקאַטן און אַ. זו. אַן ווערכע מען קאָן ניט קריגן קיין עלטער־פענסיע, אַ צאָל פון זיי האָבן ניט אפילו קיין בירגער פּאַפּירן, און אַנדערע קומען אַהער פון אַנדערע פּראָווינצן, און האָבן ניט געוואוינט לאַנג אין דער פּראָווינץ צו זיין באַרעכטיקט צו דער פענסיע.

אויף וויפל דער אַנשטאַלט קריגט ניט אריין קיין הכנסה פון דער עלטער פענסיע איז צו זעען פון דעם, וואָס דער וויניפּעגער פאַראייניקטער צדקה בודזשעט האָט ניט געפונען פאַר מעגלאַך צו שניידן זיין יערלאַכע בייַשטייערונג פאַר׳ן אויפהאַלט פון די וויניפּעגער זקנים און זקנות אינ׳ם אַנשטאַלט.

די אידן פון מערב קאַנאַדע, אויב זיי ווילן נאָר ניט אַוועקשטעלן דעם אַנשטאַלט אין אַ קריטישער לאַגע, מוזן בייטראָגן זייער פולן חלק פאַר זיין אויפהאַלט. ווען יעדער ביישטייערער זאָל שניידן זיין בייטראָג בלויז אויף איין דאָלאַר, קאָן דאָס מיינען, אַז דעם מושב זקנים זאָלן פעלן די מיטלען אויף אַ גאַנצן חודש אויפהאַלט.

אונזער בעסטער ענטפער

אַ קליינער באַריכט איבער אַ גרויסער שמחה

פון ז. קאַטלער, ירושלים.

ערשט נעכטן איז דאָס געשעען. זיינען עטלאַכע טשיקאַווע ירושלימ׳ער אידן, צוזאַמען, געגאַנגען „זעען״ די שמחה פון די „חלוצים״ לכבוד דאָס לייגן דעם ווינקלשטיין פאַר דער צענטראַלער הויז פונ׳ם „גדוד העבודה״ (אַרבעטס־לעגיאָן) אויף זיין פערמע „בדרך בית לחם״, אויף דעם באַרן פון דעם אידישן נאַציאָנאַל פאָנד, אַרום תּלפּיות.

אַז אידן גייען אַ שטרעקע פון אַ פּאָר קילאָמעטער ווייט — שמועסט מען און פאַרשטייט זיך, אַז מענינע דיומאַ, האָבן זיי זיך דערביי פאַרפלאָנטערט אין אַ דעבאַטע איבער דער פראַגע:

„איז די איצטיקע, אַזאַ שווערע און ערנסטע צייט פּאַסיק פאַר שמחות און קערמישלאַך?״.

— אַזאַ שמחה, מאַכט ניט! — פּסק׳ענט איין איד — „כי תּבנה בית״ איז אין דער תּורה געשריבן דוקא ביי דער געלעגנהייט פון אַ מלחמה; אַ צייט פון מלחמה איז דאָך זיכער אַ שווערע און ערנסטע, און דאָך איז די נייע הויז רוחה די שווערקייט און דעם ערנסט פון דער מלחמה . . .

— פון „געשריבן״ ביי איבערלעבן איז אַ שטיקל אונטערשייד! — טוט אַ צווייטער איד אַ שטאַך . . .

— וואָס זשע וואָלט איר געוואָלט, אַז מיר זאָלן אַלץ אויפגעבן און מער ניט טאָן נאָרנטס, נאָר וויינען און קלאָגן? — ערגערט זיך אַ דריטער.

— אסור! — האָט דער אַלטער אין דער גרופּע אונטערבראָכן שטרייענג — אַ איד טאָר ניט פאַרצווייפלען ווען אפילו ווען „חרב הדה מונחת על צוארו״!

— דערווייל אָבער איז דאָך שלעכט

— האָט זיך דער פּעסימיסט, דער צווייטער, ממש ווי געבעטן ביים אַלטן.

— אָבער נאָר „דערווייל״ — האָט דער אַלטער פאַרזיכערט — אידן האָבן איבערגעלעבט פרעה דעם ערשטן און ניי קאָלאַי דעם לעצטן, וועלן זיי אי״ה אויבערלעבן דעם ירושלימ׳ער מופּטי, לוק׳ן און זייער גלייכן!

— דיינקט איר, אַז אויס דעם גלויבן מאַכן די חלוצים די שמחה לכבוד דאָס לייגן פון דעם ווינקלשטיין פאַר דער הויז אויף זייער פערמע? — האָט דער פעסימיסט געפרעגט ביי אַלטן.

— מיר גייען דאָך אַהין וועלן מיר הערן און זעען. האָב געדולד, מיין קינד! געדולד, געדולד דאַרף מען האָבן, נאָר געדולד! . . . האָט דער אַלטער געענטפערט פילאָזאָפיש.

* * *

„אונזער בעסטער ענטפער אויף די בלוטיקע געשעענישן, די גזרות און ערגרניש וועלכע מיר האָבן בייגעוואוינט און איבערגעלעבט זיין חודש אב, פאַרי׳קען יאָר איז איצט, איז — בויען נייע, שטאַרקע שטיין־הייזער, אַנשטאַט די רוב אינרטע אַלטע הילצערנע „צריפים״, פאַרגרעסערן און פאַרשטאַרקן דעם קליינעם פונקט, די קליינע ווירטשאַפט, וועלכע מען האָט פּרובירט צו פאַרניכטן.

מיט די דאָזיקע ווערטער האָט דער „קאָמאַנדיר״ פונ׳ם „גדוד״, ה. קאַפּעלאָוויץ, אָנגעהויבן זיין רעדע, ביים עפענען די פייערונג לכבוד דאָס לייגן פון דעם ווינקל־שטיין.

„מיר זייַנען שטאָלץ דערויף, וואָס וועגן דער ערנסטער סכנה, ווען דער טויט האָט אונז אַלעמען געקוקט גלייך אין די אויגן אריין, אַ יעדע בלוטיקע טעג, האָט קיינער ניט פאַרלאָזט זיין פּאָסטן, און יעדער איז געבליבן אויף פּאָסטן, און יעדער איז געבליבן אויף זיין פּלאַץ און ביי זיין אַרבעט; און אַט דערין איז אונזער כוח אין אונזער לאַנד״ — האָט געזאָגט אַ צווייטער רעדנער פון די חלוצים.

נאָך דער צערעמאָניע פון לייגן דעם ווינקל־שטיין, איז דער עולם איינגעלאָדן געוואָרן צו „רעפרעשמענטס״ אינ׳ם צייט ווייליקן עס־ציכער פונ׳ם גדוד.

דאָ האָט זיך דער הויז, וועלכע וועט האָבן פּלאַץ פון דער הויז, וועלכע וועט האָבן 26 צימערן, געגוג פּלאַץ פאַר די מיטגלידער פון „גדוד״ וועלכע וואוינען איצט דערווייל אין 11 צעלטן, און וועט אויף האָבן פּלאַץ פאַר די ווערקשטאַטן, פאַר אַ אַפּיס און אַפילו אויף אַ זאָל פאַר פאַרזאַמלונגען און קאָנצערטן.

און דאָ האָט זיך דער עולם אויף דערוואוסט, אַז דער באַרן פאַר׳ן „גדוד״ און זיין הויז האָט געגעבן דער אידישער נאַציאָנאַל פאָנד, די געלט פאַר בויען די הויז — האָבן געגעבן דער קרן היסוד און דער רעליף.

צו ענדע האָט מר־חיים באַגריסט די „קאָמאַנדיר״ פונ׳ם „גדוד״, ה. קאַפּעלאָוויץ. אָנגעהויבן זיין רעדע, ביים עפענען די פייערונג לכבוד דאָס לייגן פון דעם ווינקל־שטיין.

„מיר זייַנען שטאָלץ דערויף, וואָס וועגן דער ערנסטער סכנה, ווען דער טויט האָט אונז אַלעמען געקוקט גלייך אין די אויגן אריין, אַ יעדע בלוטיקע טעג, האָט קיינער ניט פאַרלאָזט זיין פּאָסטן, און יעדער איז געבליבן אויף פּאָסטן, און יעדער איז געבליבן אויף זיין פּלאַץ און ביי זיין אַרבעט; און אַט דערין איז אונזער כוח אין אונזער לאַנד״ — האָט געזאָגט אַ צווייטער רעדנער פון די חלוצים.

אַן לאַנג, לאַנג האָבן אָנגעהאַלטן דאָ די געזאַנגען און טענץ.

* * *

דאָ האָט זיך דער עולם באַקאַנט מיט דעם פּלאַן פון דער הויז, וועלכע וועט האָבן 26 צימערן, געגוג פּלאַץ פאַר די מיטגלידער פון „גדוד״ וועלכע וואוינען איצט דערווייל אין 11 צעלטן, און וועט אויף האָבן פּלאַץ פאַר די ווערקשטאַטן, פאַר אַ אַפּיס און אַפילו אויף אַ זאָל פאַר פאַרזאַמלונגען און קאָנצערטן.

און דאָ האָט זיך דער עולם אויף דערוואוסט, אַז דער באַרן פאַר׳ן „גדוד״ און זיין הויז האָט געגעבן דער אידישער נאַציאָנאַל פאָנד, די געלט פאַר בויען די הויז — האָבן געגעבן דער קרן היסוד און דער רעליף.

צו ענדע האָט מר־חיים באַגריסט די געסט אין נאָמען פון „גדוד״ און דערביי געזאָגט:

„מיר דערקלערן, אַז מיר דערוואַרטן ניט מיר זאָלן זיך דאָ באַקוועמען מאַכן און אָפּרוען, ווי פאַרמער כוען דאָס, זאָנדערן אַז מיר נעמען איבער פון דער נאַציאָן אַ טייערן שאַץ, אַז: מיר פאַרפליכטן זיך אים צו אויסהיטן פון אַלדאָס בייז, און אים אַזוי פאַרפאַלקאָמען, אַז ער זאָל דינען אַלס אַ לייכט טורם פאַר דער אַרבעטערשאַפט און די יונגטלאַכע און „חלץ״ באַוועגונג, ווי אויך אַ שטאַרקע פעסטונג קעגן די פון אונזערע שונאים, וועלכע וועלן ווען וואָגן צו אויס הויבן אַ האַנט קעגן אונז!״

און לאַנג, לאַנג האָבן אָנגעהאַלטן דאָ די געזאַנגען און טענץ.

* * *

זייַנען די עטלאַכע דערמאָנטע טשיקאַווע ירושלימ׳ער אידן, צוזאַמען גענאַנגען פון דער שמחה פון די „חלוצים״, און זיי זייַנען אַזוי געווען פאַרטאָן אין דעם „פאַרדייען״ דאָס וואָס זיי האָבן אַקאָרשט געזען און געהערט, אַז זיי האָבן קיין וואָרט ניט געריידט, זיי האָבן שווייגן . . .

אונטערגעבראַכן דאָס שטילשווייגן

(שלום אויף לעצטער זייט)

א בריוו וועגן דעם אידישן לעבן אין אַרגענטינע

(ספּעציעל פאַר „דאָס אידישע וואָרט״) פון א. ל. שוסהיים

געוועזענער אַרגענטינער יוסטיץ מיניסטער פאַרטיידיקט אידישע פרויען הענדלער. — גענעראַל סעקרעטאַר פון אַלוועלטלאַכן „עזרת־נשים״, מר. קאָהאַן, געקומען קיין אַרגענטינע. — אין מאַזעוויל לערנט מען אַ בלאַט גמרא. ספּרדישער רב פון בוענאָס איירעס טויט

דער טומל אַרום די אידישע פרויען הענדלער און זייער פאַריין „צבי מגדל״ איז נאָך אַרץ ניט איינגעשטילט. דער „צבי מגדל״ איז געוואָרן אַ שטענדיקע רובריק אין די הינע ציטונגען, באַזונדערס אין די ניט־אידישע. יעדן טאָג ווערן אַרויסגעבראַכט נייע פאַקטן וועגן נייע אַרעסטן, און וועגן דעם גאַנג פון דעם פּראָצעס. עטלאַכע פון די אַנטלאַפענע טאַמאַים האָט מען אַרעסטירט אין ריאַבאַן, פּאַרטנאַר; אַנדערע אין בראַזיל, אין טשילי און אין פּאַראַגוואַי. פונ׳דעסטוועגן לאָזט זיך ניט זאָגן, אַז די הינע רעגירונג זאָל וועלן שטאַרק אונטערדריקן די פרויען הענדלער. די אַרעסטירטע אין בראַזיל האָט די דאָרטיקע פּאָליציי אַרויסגעלאָזט, ווייל עס איז ניט אַנגעקומען אין צייט די פאָדערונג פון דער אַרגענטינער רעגירונג. איבערצוגעבן די אַרעסטירטע אין די הענט פון דער הינער יוסטיץ.

אַז דער רעגירונג לייגט ניט אַזוי שטאַרק אין זינען צו אונטערדריקן דעם פרויען האַנדל קאָן מען זעען דערפון, וואָס די ניט־אידישע רופיאַנעס ווערן ניט באַרעכטיקט פון דער פּאָליציי, טראָץ דעם וואָס די עפנטלאַכע מיינונג האָט שוין מערערע מאָל אָנגעוויזן אויף דעם, אַז עס זייַנען פאַראַן אויך פראַנצויזישע, אַמעריקאַנישע, שפּאַנישע און אַנדערע פרויען הענדלער. אָבער אויף זיי האָבן די בעלטער פאַרשריבן אויפ׳ן חשבון פון „צבי מגדל״.

די אַרגענטינער געזעלשאַפט וויל דער־ווייל עפּעס גענינס פון דעם פּראָצעס. דער נאַציאָנאַלער בילדונגס ראַט (קאָנסעבאַ נאַסיאָנאַל דע עדוקאַסיאָן) האָט עפּעס דאָרט ביי דער רעגירונג, מען זאָל אים איבערגעבן דאָס פאַרמעגן פון דעם פרוי׳ען הענדלער פאַראיין וויבאַלד דער פאַר־איין׳וועט אויפגעלייזט ווערן. אַן ענלאַכע פאָדערונג האָט אויך געשעטלט די דערציאונגס באַאַרדע פון דער פּראָווינץ בוענאָס איירעס בנוגע דעם געזעלשאַפט־לאַכן פאַרמעגן פון די רופיאַנעס אין דער פּראָווינץ.

בכלל איז די באַציאונג פון די אַרגענטינער צו די רופיאַנעס אַ גאַנץ אַנדערע ווי ביי אונז אידן. בעת מיר ווילן זיך ניט מטמא זיין מיט זיי, אוועקטרייבנדיק זיי פון אונזערע ר׳ אמות, פאַרשטייט די אַרגענטינער געזעלשאַפט, אַז כאָטש דאָס זייַנען ניט קיין ערן־מענער, אָבער אַ גע־שעפט מעג מען מיט זיי מאַכן. געלט שטינקט ניט. קיין שום אידישער אַדוואָ־קאַט האָט ניט געוואָלט איבערנעמען די פאַרטיידיקונג פון די פרויען־הענדלער, האָבן אינגעגענומען די פאַרטיידיקונג 2 אַריסטאָקראַטישע אַדוואָקאַטן, דר. קלאָר־דיא פאַנסע און דער געוועזענער אַרגעטי־נער יוסטיץ מיניסטער דר. באַלעסטראַ.

אַן דאָס איז ניט דאָס ערשטע מאָל וואָס די צוויי אַדוואָקאַטן פאַרטיידיקן פרויען הענדלער.

— אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן פּראָצעס קע־גען די פרויען הענדלער איז כדאַי צו פאַר־צייכענען די אַקציע פון דעם הינע „עזרת נשים״ צוצוציען דעמאָקראַטיש־אידי־שע מאַסן אין זיינע רייען. כדי צו קאָנען ווירקזאַמער אָנפירן מיט דער אַרבעט פון פרויען־שוץ. דער הינער עזרת נשים איז אַ צווייג פון דער אַלוועלטלאַכער אָרגאַ־ניזאַציע מיט דעם זעלבן נאָמען מיט דער צענטראַלע אין לאָנדאָן. ביז איצט איז די אַרבעט פון עזרת נשים אָנגעפירט געוואָרן אויף אַ ריין ביוראָקראַטישן שטייגער. קיין גרויסע פּאַקטישע רעזולט־טאַטן האָט די אַרבעט ניט געגעבן. די מערסטע פרויען וועלכע זיי עזרת נשים האָט געוואָלט אַרויסראַטעווען פון די טאַמאַים, האָבן זיך געוואָרט קעגן דעם, דערקלערנדיק אַז זיי זייַנען פריוויליק געקומען צו דער פּראָסטיטוציע. סך פון אַיינגעלעגע פאַלן האָט זיך איינגעגעבן די באַאַמטע פון „עזרת נשים״ אַרויסצוראַ־טעווען אַ פרוי פון דעם לעבן פון שאַנד און פאַרדרעבן.

אַלס אַן אַמת׳ער נאַסט אין דער פּאַ־סיקער צייט איז איצט אַהער געקומען דער גענעראַל סעקרעטאַר פון דער אַל־וועלטלאַכער אידישער אָרגאַניזאַציע פאַר פרויען־שוץ „עזרת נשים״, מר. סאַלאָ־מאָן קאָהאַן פון לאָנדאָן. מר. קאָהאַן רע־פּרעזענטירט דעם „עזרת נשים״ ביי דער פעלקער ליג אין גענף, און אַז דער דער־פאַרונג אויפ׳ן געביט פון קאַמף קעגן דעם פרויען האַנדל.

פאַר זיין קומען אַהער, האָט מר. קאָ־האַן באַזאָכט ריאָ דע זשאַנעיראָ, וואו ער האָט זיך געשטעלט אין קאָנטאַקט מיט דער אַרטיקער אידישער געזעלשאַפט, מיט בראַזיליאַנער רעגירונגס קרייזן און מיט׳ן ענגלישן אַמבאַסאַדאָר, כדי בעסער אָנצופירן דעם קאַמף קעגן פרויען־האַנ־דעל.

אין בוענאָס איירעס איז מר. קאָהאַן שוין צום צווייטן מאָל. ער איז דאָ געווען מיט 17 יאָר צוריק. לויט ווי ער דער־צעלט, האָט זיך די לאַגע דאָ גרונדלאַך געענדערט. מיט 17 יאָר צוריק איז דער אידישער פרויען הענדל געשטאַנען אויפן ערשטן פּלאַץ. איצט האָבן די פראַנצויזן אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס די אידישע טאַמאַים.

אויף וויפל די דאָזיקע דערקלעלונג פון מר. קאָהאַן ווירקט אַביסל ווי אַ טרייסט, מוז אַן אַנדערע פעסטשטעלונג פון דעם זעלבן עסק אַרויסרופן גאָר ערנסטע פּרעקסיעס. נעמלאַך, לויט אַ פעסטשטע־לונג פון דער ספּעציעלער קאָמיסיע פאַר פרויען שוץ ביי דער פעלקער ליגע, זייַנען די פרויען הענדלער אין כראַי צו פאַר־צייכענען די אַקציע פון דעם הינגן „עזרת נשים״ צוצוציען דעמאָקראַטיש־אידי־שע מאַסן אין זיינע רייען, כדי צו קאָנען ווירקזאַמער אָנפירן מיט דער אַרבעט פון פרויען־שוץ. דער הינער עזרת נשים איז אַ צווייג פון דער אַלוועלטלאַכער אָרגאַ־ניזאַציע מיט דעם זעלבן נאָמען מיט דער צענטראַלע אין לאָנדאָן. ביז איצט איז די אַרבעט פון עזרת נשים אָנגעפירט געוואָרן אויף אַ ריין ביוראָקראַטישן שטייגער. קיין גרויסע פּאַקטישע רעזול־טאַטן האָט די אַרבעט ניט געגעבן. די מערסטע פרויען וועלכע זיי עזרת נשים האָט געוואָלט אַרויסראַטעווען פון די טאַמאַים, האָבן זיך געוואָרט קעגן דעם, דערקלערנדיק אַז זיי זייַנען פריוויליק געקומען צו דער פּראָסטיטוציע. אַ פאַל אין אַיינגעלעגע פאַלן האָט זיך איינגעגעבן די באַאַמטע פון „עזרת נשים״ אַרויסצוראַ־טעווען אַ פרוי פון דעם לעבן פון שאַנד און פאַרדרעבן.

אַלס אַן אַמת׳ער נאַסט אין דער פּאַ־סיקער צייט איז איצט אַהער געקומען דער גענעראַל סעקרעטאַר פון דער אַל־וועלטלאַכער אידישער אָרגאַניזאַציע פאַר פרויען־שוץ „עזרת נשים״, מר. סאַלאָ־מאָן קאָהאַן פון לאָנדאָן. מר. קאָהאַן רע־פּרעזענטירט דעם „עזרת נשים״ ביי דער פעלקער ליג אין גענף, און אַז דער דער־פאַרונג אויפ׳ן געביט פון קאַמף קעגן דעם פרויען האַנדל.

פאַר זיין קומען אַהער, האָט מר. קאָ־האַן באַזאָכט ריאָ דע זשאַנעיראָ, וואו ער האָט זיך געשטעלט אין קאָנטאַקט מיט דער אַרטיקער אידישער געזעלשאַפט, מיט בראַזיליאַנער רעגירונגס קרייזן און מיט׳ן ענגלישן אַמבאַסאַדאָר, כדי בעסער אָנצופירן דעם קאַמף קעגן פרויען־האַנ־דעל.

אין בוענאָס איירעס איז מר. קאָהאַן שוין צום צווייטן מאָל. ער איז דאָ געווען מיט 17 יאָר צוריק. לויט ווי ער דער־צעלט, האָט זיך די לאַגע דאָ גרונדלאַך געענדערט. מיט 17 יאָר צוריק איז דער אידישער פרויען הענדל געשטאַנען אויפן ערשטן פּלאַץ. איצט האָבן די פראַנצויזן אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס די אידישע טאַמאַים.

אויף וויפל די דאָזיקע דערקלעלונג פון מר. קאָהאַן ווירקט אַביסל ווי אַ טרייסט, אַן אַנדערע פעסטשטעלונג פון דעם

טאָכטער און מוטער

פריי לויט׳ן רוסישן פון הירש אבראַמאָוויטש

דער טאָכטער אין מוטער אין אַ קלאַר־ווייַסן אָוונט אין אַ גרויסן שטאָט אין אַ גרויסן הויז אין אַ גרויסן צימער אין אַ גרויסן בעט אין אַ גרויסן בעט אין אַ גרויסן צימער אין אַ גרויסן הויז אין אַ גרויסן שטאָט אין אַ קלאַר־ווייַסן אָוונט אין דער טאָכטער אין מוטער.

דער טאָכטער אין מוטער אין אַ קלאַר־ווייַסן אָוונ

אויף פרעמדע וועגן

א שפּאַנענדער ראָמאַן פון די ליידן און קאַמף פון דעם אידישן וואַנדערער

פון דר. ל. ב—ן

(פאָרטזעצונג)

ביים סאָפער עסן זיינען זיי אַלע דריי געזעסן צעטראָנן, יעדער פאַרנומען מיט די נעראַנקען פון היינטיקן אָוונט.

עטינגבערג האָט אומרואיק געטראַכט:

— נו, וואָס זאָגט מען, זאָג דעם פאַד־ליעין? . . . וואָס רעדט מען צו אים? אפשר וועט ער נאָר האַלטן די נאָז פאַר־ריסן . . . וואָס דאָמאָלסט, הא? . . . . וואָס דאָמאָלסט? — האָט ער געטראַכט, קוי סאַיינזיצנדיק ביים טיש פון אויס־רעגונג.

אַניוטאַ האָט געטראַכט: — מען דאַרף עפּעס אָנגרייזן פאַר די געסט . . וואָס אַן ערך? . . . אַן ליובאַ — אַז זי וועט דעם נאָנצן אָוונט מוזן היטן איר פאָטער, אַז ער זאָל מעקנעץ'ן ניט באַ־ליידיקן . . .

שפּעטער אַ ווײַלע איז אַניוטאַ אַוועק אין נאָס אָפּעס איינקויפן. ליובאַ האָט זיך גענומען צוקלייבן דאָס הויז און עטינ־בערג איז אַריין אין פראַנט־צימער און, אַוועקשטעלנדיק זיך פאַר'ן שפּיגל, האָט ער זיך גענומען באַטראַכטן, קלערנדיק בעת דעם:

— בין איך דער זעלביקער עטינבערג?

— האָב איך זיך עפּעס פיל געענדערט? וועט דער פאַדליעץ מיך דערקענען? . . . אַן ער האָט באַמערקט טיפע און בלויע פאַסן אונטער די אויגן, און ער האָט אַרויסגעמורמלט:

— אַמעריקע, "שטאָב טעביא טשאַרט פאַבראַל! . . . "

באַלד האָט זיך אַניוטאַ צוריקגעקערט פון נאָס מיט אַ קערבעלע פרוכט און פאַרשיידענע געבעקס.

— אַניוטאַ — האָט זיך עטינבערג צו איר געוועגדעט — דו וואָלסט זיך אַבי־סעלע אַיבערגעטאָן . . . טו אַ דריי . . .

— וואָס זאָל איך אָנטאָן, באַרוס?

— האָט זי געפרעגט מיט אַ טרויעריקן שמייכל — אפשר דאָס באַלנע קלייד?

— הא? — האָט ער אַרויסגעמורמלט

— דו האָסט דאָך עפּעס . . . זיידענע.. אַ שווארצע, אַ בלויע . . .

— ווײַס איך, וואָס דיר חלומ'ט זיך!

— האָט זי זיך פאַרבייטערט צעלאַכט — זיי האָבן אפילו אַמעריקע ניט אָנגעזעען, צערוס, צעשניטן נאָך אַ דער היים!

עטינבערג האָט אַ זיפץ געטאָן.

— פּאַפּאַ! — האָט זיך ליובאַ אַריינ־נעמישט, אַריינשטעלנדיק דעם בוקעט בלומען אין אַ גלעזערנער כלי מיט וואַ־סער: — דו וואָלסט זיך בעסער אַר־בערגעטאָן . . . גיי, פּאַפּאַ, עס ווערט שוין שפּעט . . .

און געזאָגט עס, האָט זי אַריינגעטראָ־גען די גלעזערנע כלי מיט די בלומען אין פראַנט צימער און עס אַוועקגעשטעלט אויפ'ן טיש.

דער ערשטער איז געקומען יענעם אָוונט דאָקטאָר עפּשטיין. ער האָט אויף געבראַכט אַ בוקעט בלומען. מיט אַ צע־פלאַמטן פּנים און מיט קלאַפּנדיקן האַר־צען האָט אים ליובאַ באַראַנקט.

עטינבערג, אַן אויסגעפּוצטער, מיט אַ ברייט פאַנאַדערנעקעמטער באָרד, מיט די ברייטע פּלייצעס, האָט אים היינט אויך אויפגעגענומען פיל פריינדלאַכער, ווי געוויינלאַך, האָט אים שטאַרק געשאָקלט ביידע הענט און געדאַנקט.

—ספּאַסיבאַ, וואַלאַריא, וואָס דו ביסט געקומען . . . זעץ זיך, — האָט ער אים אָנגעוויזן אויף אַ שטול לעבן טיש אין פראַנט צימער.

אין פראַנט צימער האָבן געבראַנט 2 גאַז ברענערס, אַניוטאַ האָט אָנגעצונדן אַ דריטן, און אין צימער איז געווען העלע און ליכטיקער.

דאָן זיינען געקומען דאָקטאָר רייכמאַן און הודקין מיט זיי אַ יונגע מיי־דעלע, אויפ'ן אויסזען כמעט נאָך אַ קינד אַ קלינים און אַ מאַנערעס, אַ העלס און אַ ליכטיקעס, מיט שטילע, בלויע, טויבן אויגן.

אי עטינבערג, אי אַניוטאַ, אי ליובאַ זיינען זיי אָנגעקומען געלאָפן.

— איך האָב מיט זיך געבראַכט הוד־קינ'ען מיט זיין כלה — האָט דאָקטאָר רייכמאַן אַרויסגערעדט, פאַרשטעלנדיק פאַר זיי די יונגע מיידעלע.

עטינבערג, וועלכער האָט שוין געקאָנט הודקינ'ען פון פריער, האָט מיט פאַר־וואונדערונג נערריקט הודקינ'ס כלה די האַנט און אויסגעשריען:

— וואָס רעדט איר, דאָקטאָר, זי איז הודקינס כלה? . . . זי קוקט דאָך נאָר אויס אַ קינד! . . .

— אַ זומער פויגעלע דאַרף ניט זיין נרעסער — האָט זיך דאָקטאָר רייכמאַן גוטמוטיק צעלאַכט.

— טאַקע אַ זומער פויגעלע, אַ באַ־באַטשקע! — האָט עטינבערג אונטער־נעכאַפּט און זיך צעלאַכט.

הודקין און זיין כלה האָבן פאַרשעמט געשמייכלט.

— ווי ליב זי זעט אויס! — האָט אַניוטאַ אַרויסגעשעפּטשעט. וועגנדעדיק זיך מיט אַ גוטמוטיקן שמייכל צו צו ליובאַ'ן.

— יאָ, — האָט ליובאַ געענטפערט מיט התפעלות און צולויפנדיק צו דער יונגער מיידעלע, האָט זי שמייכלענדיק מיט איר חנ'עוויקן שמייכל, אַרויסגע־רעדט:

— טוט זיך אויס און מאַכט זיך היי־מיש . . . גיט מיר אייער הוט . . .

— איך דאַנק אייך — האָט יענע אַרויסגערעדט שטיל און פאַרשעמט, קו־קענדיק אויף ליובאַ'ן מיט אירע שטילע און בלויע טויבן אויגן און ווען זי האָט זיך אויסגעטאָן און אַראָפּגענומען די הוט פון איר העל בלאָנדן קאָפּ, האָט זי אויסגעזען נאָך קלענער און צאַרטער, נאָך העלער און ליכטיקער.

אין אַ ווײַלע אַרום, ווען זיי אַלע זיי־נען שוין געזעסן אַרום טיש, האָט זיך ליובאַ אַ צוגעבויגן צו הודקינ'ען און אַרויס־געשעפּטשעט:

— פון דער כלה וואָס איר האָט פאַר זיך אויסגעקליבן, זע איך טאַקע, אַז איר זייט אַ פּאַעט . . .

— יאָ? — האָט זיך הודקין אַ כאַפּ געטאָן מיט שטראַנדע אויגן און ער האָט צוגעלייגט:

— זי איז מיין מוזע! . . . . .

און זאָגנדיק עס, האָט ער מיט ליבע אַ קוק געטאָן אויף זיין כלה, וואָס איז גע־זעסן קעגן אים לעבן דאָקטאָר רייכמאַן'ס ענען און ער האָט אַ שמייכל געטאָן צו איר.

זי האָט אים אויף געענטפערט מיט אַ שטילן און ליכטיקן שמייכל.

אַניוטאַ און ליובאַ האָבן דערלאַנגט טיי צום טיש, פּרוכטן און פאַרשיידענע געבעקס.

— טרינקט גאַספּאַדאַ, — האָט עטינ־בערג זיך אָנגערופן — איבער אַ יאָר וועט איר ביי מיר טרינקען שאַמפּאַני־ער.

— ער איז איצט געווען גוט אויסגעלייגט און האָט גוטמוטיק געשמייכלט צו אַלע־מען, איבערהויפּט צו דאָקטאָר רייכ־מאַן'ען, צו וועלכן ער האָט אַליין צוגע־רוקט די צוקערניע מיט צוקער.

ליובאַ האָט זיך אַוועקגעזעצט הינטער דאָקטאָר עפּשטיין'ע און, צובויגנדיק זיך צו אים, האָט זי אַרויסגעשעפּטשעט:

— דאָקטאָר, מיר דערוואַרטן היינט נאָך אַ נאָסט . . .

— וועמען? — האָט ער זיך האַלב אַ קער געטאָן צו איר אויפ'ן שטול.

— מיין באַלעבאָס, מר. מעקנעץ'ן, — האָט זי שטיל געענטפערט מיט אַן אי־ראָניש שמייכל.

— וואָס רעדט איר? — האָט ער אַרויסגעשעפּטשעט.

— וואָס איר הערט . . . ער האָט מיר היינט אַ פּרעזענט אויף פאַרגעשלאָגן — האָט זי אים דערציילט מיט אַ געהייימער מינע — אַ רינג . . . און מען זאָגט נאָר, אַז ער איז ניט קיין דזשענטלמאַן!

— האָט זי זיך שטיל צעלאַכט.

און דערהערנדיק עס, איז עפּשטיינ'־ען מיט אַמאָל געוואָרן אויפ'ן האַרצן עפּעס שווער, עפּעס האָט זיך אין אים אַ צאַפּל געטאָן און געגומען ציען און ביינקען . . .

— צי איז ער אַמאָל ניט פאַרליבט אין איר! — האָט עפּשטיין אַ טראַכט געטאָן.

(פאָרטזעצונג — סיסטאָ)

וואָס טוט זיך אין עדמאָנטאָן?

פון בן-יהודה

ביי דער סעסיע פון אַפּריל אין אַל־בערטער אוניווערסיטעט, האָט מיס איטע פּופּקאַ, נעהאַלטן דעם עקזאַמען, צו באַ־שטעטיקן אירע רעכט אויף דראָגיסט אין אַלבערטאַ.

דורך געוויסע שטערונגען, איז מיס פּופּקאַ'ס נאָמען דורכגעלאָזן געוואָרן אין דעם ספּעציעלן בולעטן פון אַפּריל סעסיע אין עדמאָנטאָן.

די פאַראייניקטע זיצונג פון דעם קאָנ־סיל פון דער פאַרמאַציסטישער אַסאָסי־אַיישאָן מיט די פאַרשטייער פון דעם אוניווערסיטעט, דעם 10טן יוני, אין מעקדאָנאַלד האָטעל, האָט אָבער געמוזט אָנערקענען, אַז מיס פּופּקאַ האָט אויס־געהאַלטן איר עקזאַמען מיט אויסצייכע־נונג און אַז זי האָט די פולע רעכט צו ווערן פאַרדעכנט אַלס אַפּאָטעקיקער.

מיס איטע פּופּקאַ האָט געענדיקט דעם דראָג פאַקולטעט אין פראָג (די הויפּט־שטאָט פון טשעכאָ־סלאָוואַקיע) אין יאָר 1927 מיט דעם טיטעל פון "מאַגוסטער פאַרמאַציע".

פריילן פּופּקאַ קומט פון הינטשעשט, בעסאַראַביע, האָט פּראַקטיצירט אין יאַ־סי און אין קעשענעוו. קיין עדמאָנטאָן איז זי געקומען אין יאָר 1928.

* * *

די עדמאָנטאָער בני־ציון, האָבן זיך גענומען ערנסט צו דער אַרבעט. אַלע קאָ־מיטעס אַרבעטן. עס איז ערשט באַ־שטימט געוואָרן אַ קאָמיטעט, וואָס זאָל אויפבאָסן, אַז ביי יעדער שחה זאָל גע־מאַכט ווערן אַן אָפיציאַלן נאַציאָנאַל פאָנד.

די ערשטע פּראָבע איז געמאַכט גע־וואָרן דעם זונטאָג אויף צוויי חתונות וואָס זיינען פאַרגעקומען אין מעקראָ־נעלד האָטעל.

אויף דער חתונה פון מיס שאַו און דאָקטאָר גרינבערג פון רעדזשיינע, איז דורך חבר ה. אַלין קאַלעקטעט געוואָרן, אַדער דורך דעם מחותן, מר. דזשאַו שאַו, האָט צוגעזאָגט $25.

אויף דער צווייטער חתונה, פון מיס שלאָס און מר. י. ענגל פון קאַלגאַרי, דורך אַ קורצן אָפּיל פון י. באַלצאַן און מיט דער הילף פון דעם טשערמאַן פעמר עלס, איז קאַלעקטעט געוואָרן $37 מיט דער מיטהילף פון י. סאַסלאָוו, וויסמאַן און מר. שלאָס פון עדמאָנטאָן.

די צוויי אויבנדערמאָנטע חתונות זיי־נען פאַרגעקומען איינע נאָך דער אַנדע־רער אין מעקראָנאַלד האָטעל. רעוו. פּינ־סקי איז געווען דער מסדר קדושין.

די ערשטע חתונה איז פאַרגעקומען פאַר אַ קליינער צאָל אייגענע פריינט. נאָך דער חתונה זיינען חתן כלה, מר. און מרס. גרינבערג אָפּגעפאָרן פאַר זייער האָניק חודש.

עס זיינען געקומען צו דער חתונה, דעם חתן'ס עלטערן, מר. און מרס. מעקס גרינבערג פון רעדזשיינע און פריינט גרינבערג, זייער אַנדערער זון.

מר. און מרס. גרינבערג זיינען געווען די געסט פון מר. און מרס. י. באַלצאַן, — אַלטע גוטע פריינט נאָך פון ליפּטאַ־נער קאַלאַגאַיע. און זיי האָבן זיך הארציק געפרייט איינער מיט דעם אַנדערן, נאָך דעם, וואָס זיי האָבן זיך ניט געזעען פאַר אַזאַ לאַנגע צייט.

די צווייטע חתונה איז דורכגעפירט געוואָרן פון מר. און מרס. דזש. שמעל־ניצקי, פאַר זייער שוועסטער מיס שרה שלאָס צו מר. י. ענגל, פון קאַלגאַרי.

די חתונה איז דורכגעפירט געוואָרן זייער גרויסאַרטיק, אויף דעם עכט אידי־שען און שעסנען אופן.

זייער פיל פריינט פון עדמאָנטאָן פון דער פאַמיליע שמעלניצקי האָבן זיך מש־מח געווען מיט חתן כלה.

אויך אייניקע געסט פון קאַלגאַרי, פון חתן'ס פריינט זיינען מיטגעקומען. דעם חתן'ס מוטער מר. און מרס. בעל־קין און זון, מר. און מרס. ה. א. גאָלד־בערג.

דער חתן מר. י. ענגעל איז זייער אַ מוטיקער און איבערגעגעבענער אַרבעטער פון קאַלגאַריער תלמוד תורה.

מר. י. ה. סעמועלס, איז געווען דער פאַרזיצער און ער האָט דורכגעפירט זיין אויפגאַבע זייער געלונגען. אַ קורצער אָפּיל איז געמאַכט געוואָרן דורך י. באַל־צאַן און עס איז געוואָרן געוואָרן $37 פאַר'ן נאַציאָנאַל פאָנד.

דר. וואַרשע האָט פאַרגעשלאָגן, אַז מען זאָל פאַרשרייבן פאַר דעם געלד 25 בויטער אויף דעם נאָמען פון חתן־כלה.

מר. שלאָס, דער כלה'ס פאָטער פון וויניפּעג, האָט געגעבן זייער אַ געלונגע־נעם ספּיטש, ער האָט אויף זייער שיין דורכגעפירט די שבעה ברכות.

דער עולם האָט פיין און פריילאַך פאַרבראַכט ביז 11 ביינאַכט. חתן כלה זיינען אָפּגעפאָרן קיין בענף אויף זייער האָניק חודש.

* * *

די לעצטע צייט האָט זייער פיל גע־רעגנט. עס זיינען פאַרגעקומען אייניקע שטאַרקע עלעקטרישע שטורעמס, מיט האָגעל.

די פעלדער זיינען געוואָרן בעסער און דער עולם האָט באַקומען אַ פריילאַכערן אויסזען.

עדמאָנטאָן

ראַבערט פּינסקי, פון סעאַטל איז דאָ צו גאַסט ביי זיין פאָטער רעוו. אַ. פּינסקי.

* * *

מר. ה. גענזער האָט זיך ערשט צוריק־געעקערט פון סעאַטל, וואו ער און מרס. גענזער מיט זייער זון, באַדי, וועלן מאַכן זייער היים מיט זייער פאָטער, רעוו. אַ. פּינסקי.

* * *

מיס סיידי סיימאָן פון קאַלגאַרי, איז דאָ צו גאַסט ביי מיס עני סלוטקער.

* * *

מיס זעלדע דייוויס פון קאַלגאַרי, איז דער גאַסט פון מיס איידאַ בערנשטיין.

* * *

מיס עני און איידאַ בערנשטיין האָבן דורכגעפירט אַ פאַרטי פאַר אַ צאָל פריינט

* * *

די חתונה פון סאַראַ, טאָכטער פון מר. ה. שלאָס פון וויניפּעג און מר. אייזיק ענגעל, זון פון מרס. סי. ענגעל פון קאַל־גאַרי, איז געפייערט געוואָרן זונטאָג אין מאַקדאָנאַלד האָטעל, פאָלס רוס, רעוו. אַ. פּינסקי איז געווען דער מסדר קדושין.

מר. און מרס. דזש. שמעלניצקי, מיס סיל־וויא ענגעל, מיס עוועלין שמעלניצקי, מר. וו. שלאָס, אַ ברודער פון דער כלה, מר. און מרס. וו. בעלקין, פון קאַלגאַרי, און מיס סיידי שמעלניצקי, וועלכע האָט גע־שפּילט דעם חתונה מאַרש. האָבן אָנגע־פירט מיט דער צערעמאָניע. שעפּטער איז געגעבן געוואָרן אַ דינער פאַרטיע פאַר דעצעכיק געסט אין מאַקדאָנאַלד האָטעל. און נאָכדעם איז געגעבן געוואָרן אַ רע־סעפּשאָן פאַר איבער הונדערט געסט. אין דער רעזידענץ פון מר. און מרס. דזשאַו שמעלניצקי. מר. און מרס. ענגעל פאַר־ברייטגען זייער האָניק חודש ביים קאָוסט.

זיי וועלן מאַכן זייער היים אין קאַלגאַרי.

די אויסערשטאָטיקע געסט זיינען גע־וועזן: מר. און מרס. ה. וו. בעלקין, קאַל־גאַרי; מר. און מרס. ה. א. גאָלדבערג, קאַלגאַרי; מרס. ס. בעלקין; טשיפּמאַן; מר. און מרס. ה. אַליאַן, וועגרעוויל; מר. און מרס. פּ. אַליאַן, האַלדען; מר. ה. שלאָס, וויניפּעג; מר. און מרס. וו. שלאָס, מאַנ־דייר; מר. בערקאָוו, קאַלגאַרי; מרס. פּ. זאַסלאָוו און מרס. פראַסקין, וויניפּעג.

$37.00 איז געזאַמלט געוואָרן פאַר'ן נאַ־ציאָנאַל פאָנד.

* * *

דער דזשאַליעט קלוב האָט געגעבן אַ פאַרטי אין די קלוב צימערן פון תלמוד־תורה. דער עולם האָט פאַרבראַכט אין פאַרשיידענע שפּילערייען.

* * *

די חתונה פון עלי, טאָכטער פון מר. דזש. שאָו, פון וועגרעוויל אַן דר. קלאָוד גרינבערג, זון פון מר. און מרס. מ. גרינ־בערג פון רעדזשיינע, איז געפאָרגעוועט גע־וואָרן זונטאָג אין "דראַאינג רום" פון מעקדאָנאַלד האָטעל. רעוו. פּינסקי איז געווען דער מסדר קדושין.

מר. און מרס. דזש. ניוהאוז, סאַלי און טעמי שאָו, דער כלה'ס שוועסטער, מר. און מרס. מ. גרינבערג, דער חתן'ס על־טערן, פרענק גרינבערג זיין ברודער האָבן אָנגעפירט מיט דער צערעמאָניע. די די־נער פאַרטי איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן אויבן אין "דראַאינג רום".

אויסערשטאָטיקע געסט זיינען געווען: מר. און מרס. מ. גרינבערג, רעדזשיינע; מר. און מרס. ה. אַליאַן, וועגרעוויל; מר. און מרס. ברוקנער, לאַוואַי; מר. און מרס. היינטען, וועגרעוויל; מר. און מרס. א. קלימאָוו, וועגרעוויל.

* * *

מר. און מרס. א. פראַטקין האָבן גע־פּראָוועט די בר־מצוה פון זייער זון לייב, לעצטן שבת אינדערפרי אין דער היינער שול.

* * *

מר. און מרס. ר. קריסטאַל האָבן איצט צו גאַסט מרס. מאַרדען פון וואַנקאָווער.

מר. און מרס. ה. אייזמאַן פון רעדזשיינע, מרס. ב. אייזמאַן פון רעדזשיינע און מרס. מ. פראַסטערמאַן פון רעדזשיינע.

—(:)—

אין עדמאָנטאָער ראַ־דיקאַלע קרייזן

פון ה. הילער

אין איינעם פון די לעצטע נומערן פון אייער צייטונג איז געווען אָפּגעדרוקט אַ באַריכט וועגן די אידישע סטודענטן אין אַלבערטער אוניווערסיטעט. עס זיינען דורכגעלאָזן געוואָרן צוויי נעמען: י. מ. זיוויין, וועלכער האָט געפראָגן זיין מ. עס. סי. דיפּלאָמאַ און ער האָט אויך אַכומען צוויי סקאָלאַרשיפּס: איינע פון מעפּגיל און די צווייטע פון טאָראָנטאָ אוניווער־סיטעט, איבער וועלכע די לאָקאַלע ענג־לישע פּרעסע האָט געשריבן.

עס זיינען וועלכער אין אויך אַן מ. עס. סי. און אין איבערגעגאַנגען אינ'ם זעקסטן יאָר מעדיציין.

* * *

פרץ הירשביין וועמען דער אַרבעטער רינג און דער פרויען פראַגרעסיוו קלוב האָבן אַראַנזשירט האָט געהאַלטן איין לעקציע אין ת"ת זאָל און די צווייטע אין אַרבעטער רינג זאָל.

* * *

דאָ איז אויך געווען זאָלמן רייזין.

חוץ דעם אַרבעטער רינג און פרויען פראַגרעסיוו קלוב זיינען אויך געווען אין קאַמיטעט פאַרשייער פון אַלע ריכטונ־גען. נעמלאַך: טשאַרלי מאַרגאַלים, עס שילער, פּ. ניומאַן, ה. הילער און דר. ל. רודין. אַן אַרכיוו פון אַ גרויסער קאַלעק־ציע איז ביכער, זשורנאַלן, צייטונגען און בראָשורן וואָס האָט אַ גרויסן ווערט אין איבערגעגעבן געוואָרן פון ה. הילער צו זאָלמן רייזין. דער לעצטער האָט אין נאָ־מען פון דעם וויסנשאַפטלאַכן אינסטיטוט אויסגעדריקט זיין דאַנק אויף איינער פון זיינע לעקציעס פאַר דער בייטראַגע און אויך פאַר דער סומע פון $116.00 וועלכע איז געזאַמלט געוואָרן פאַר דעם אינסטי־טוט.

פון דער רעדאַקציע: וועגן דעם דערפאָלג פון י. מ. זיוויין, איז געווען אָפּגעדרוקט אַ באַריכט אין דער צייטונג אין עדמאָ־טאָנער "פּראָווינץ אָפּטיילונג", מיט־וואָך, דעם 4טן יוני.

עדמאָנטאָן

מצבות

אונזערע עקספּערטן וועלן דעזיינען מצבות און מאָנומענטן לויט אייערע איינענע באַשרייבונגען. אונזערע פּריי־זען זיינען זייער מעסיקע.

ALBERTA GRANITE MARBLE & STONE CO. Limited

10702-101st ST. EDMONTON

צוויי גוטע פּלעצער צו שטיין וועגן אין

עדמאָנטאָן, אַלטאַ.

ראַיאַל דזשאָרדזש האָטעל

רייסט, $1.50 און העכער

ליאָנד האָטעל

אַ היימישע אַטמאָספערע צו אַ מינימום קאָסט

רייסט, $1.00 און העכער

ר. ע. נאָבעל, מענעדזשער

The Freeman Co. Ltd.

אַלבערטאַ דיסטריביוטאָרן

האָדסאָן "גרעיט 8"

עסעקס "די טשעלענדזשער"

צוויי בוכשטאַבלאַך נייע קאַרס

גרעסטע באַקוועמלאַכקייט

מער אויסגעצייכנטקייט

מער קראַפט — ווייניקער פּויעל

אויף דער אויסשטעלונג

Edmonton 9906-107th Ave. Phone 1972

Calgary 107- 6th Ave. E. Phone M 3236

עדמאָנטאָן — אויפמערקזאַם — עדמאָנטאָן

מר. י. באַלצאַן

איז דער קאַרעספּאָנדענט און פאַרטרעטער פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.

מיר בעטן אַלע מעקרעטאַרן פון די מאַסקאָטונער אָרגאַניזאַציעס צו איבער־געבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. י. באַלצאַן.

וועלכער איז אויך באַפולמעכטיקט אָנצונעמען סובסקריפּשאָנס פאַר "דאָס אידישע וואָרט".

שרייבט אָדער טעלעפאָנירט צו אים—4209.

פון דער פּראָווינץ

סאַסקאַטון

נעוועלשאַפט. נאָטיצן

מרס. א. גורעוויטש האָט דורכגעפירט אַ ברידזש אין שול זאָל, פרייטאָג, דעם 20טן יוני, לכבוד מרס. סעם האַרדין פון וועגרעוויל, אַלבערטאַ, איר טאָכטער.

* * *

פרייטאָג דעם 20טן יוני, האָט מרס. וו. לאַנדאַ דורכגעפירט אַ טיי־פּאַרטי. די פרויען שוואַרץ, פּאַדאָלסקי (עדמאָנטאָן) און העגדין, וועגרעוויל. אויסערשטאָטי־קע געסט זיינען געווען: מר. און מרס. פערלמוטער, פון לאָס־אַנדזשעלעס, מרס. מ. קאַליק, פון רעדזשיינע און מרס. מ. קאַטלער, פון דעטראָיט.

* * *

מר. דייוו וואַלאַכאָוו איז אָפּגעפאָרן קיין מאָנטרעאַל אין אַנדערע פונקטן איסט, אויף אַ קורצן באַזוך.

* * *

מר. און מרס. מ. ביוועראָמאַן אַנאָנסי־רען די פאַרלאָבונג פון זייער טאָכטער מערי לילין, צו ס. האָוואַרד "קאָלאָנעל" ראָזען פון דעטראָיט, מיש. די חתונה וועט פאָרקומען היינטיקן מאָנאָטאָן אין טאָראָנטאָ און דאָס פאָר פאָלק וועט זיך באַזעצן אין דעטראָיט.

* * *

דר. איסטוואַוד לאַנדאַ האָט זיך צור־ריקגעקערט פון זיין שטודיאָס אין וויני־פּעג און ער האָט זיך פאַראייניקט מיט'ן סטעף פון דעם סאַסקאַטונער שפּיטאָל.

* * *

מרס. מ. פּאַדאָלסקי פון עדמאָנטאָן איז אַ גאַסט אין סאַסקאַטון ביי מרס. א. אַסטראָווסקי.

* * *

מר. און מרס. סעם פרידמאַן פון עלען, סאַסק. האָבן זיך אָפּגעשטעלט אין סאַסקאַטון, מאָנטאָג, דעם 23טן יוני. אויף זייער רייזע פון קאַלגאַרי וואו זיי האָבן חתונה געהאַט. זיי זיינען דאָ געווען די נעסט פון מרס. דזש. מ. גאָלדבערג. זיי וועלן מאַכן זייער היים אין עלען.

* * *

מרס. סעם סעקטאָר האָט איצט צו גאַסט מר. און מרס. א. פּויזען, וועלכע האָבן געהייראַט דעם 15טן יוני אין סע־אַטעל און זיי פאַרברייגנען דאָ אויף זיי־ער "האָנימון".

די וועלכע האָבן זיי פאַרוויילט זיינען: מרס. סעם סעקטאָר, דיינער און רעספּע־שאָן טיי; מרס. י. נענזער, רעספּעשאָן; די פרויען מ. איימס און א. עליסאָן, ברידזש; מרס. נ. איידלמאַן, לאָנטשעאָן; מרס. בען דראַקסערמאַן, לאָנטשעאָן; מרס. סעם האַרן, טעאַטער און טיי; מרס. דזש. מ. קאַנטאָר, ברידזש; מרס. טשעט־קאָוו, ברידזש; דאָס יונגע פאָרל אין אָפּ־געפאָרן קיין סעאַטעל וואו זיי וועלן מאַכן זייער צוקונפטיקע היים.

* * *

מרס. דזש. מאַלין האָט מיטוואָך דעם 18טן יוני דורכגעפירט אַ פאַמיליען די־נער לכבוד מר. און מרס. סעם האַרדין, פון וועגרעוויל.

* * *

מרס. דזש. קלעמען, האָט דורכגעפירט אַ ברידזש און טיי אין שול זאָל, דינ־סטאָג דעם 24טן יוני, לכבוד מרס. מעקס קאַליף און מרס. וויליאַם קאַטלער. די פרויען מ. גראַפּער און מ. בלייַנקי האָבן געוואונען די פּריין.

* * *

מרס. פּ. טשעטקאָוו האָט שבת אָוונט, דעם 21טן יוני דורכגעפירט אַ ברידזש לכבוד מרס. סעם האַרדין, פון וועגרע־וויל.

* * *

די פאָלגנדע סאַסקאַטונער איינוואוי־נער זיינען אָנוועזנד געווען ביי דער חתו־נה פון פרישמאַן—שאַפּיראָ: די פריי־לינס: איידאַ, לאַנדאַ, בעלאַ גרעגנד, לילי פרימאַן, אידיט מור און די פרויען: ס. פרידמאַן, א. הוראָוו און מיס טיליי גאָל־דענבערג, ווי אויך די הערן: דזש. מ. גאָלדבערג, דייוו טשעטקאָוו, פּאָול ליכט־שטיין און מעקס ד. פרידמאַן.

* * *

די פרויען מר. מאַלין, מ. טשעטקאָוו און ה. העלפּנאַט האָבן דורכגעפירט אַ טיי צו גונסטן דער "ליידיס אייד סאָסיי־טי" און זיי האָבן געשאַפן צוואַנציק דאָ־לאַר.

* * *

מר. און מרס. מ. טראַונמאַן אַנאָנסירן די חתונה פון זייער טאָכטער עני צו מר. בען סיגנער, פריער פון סאַסקאַטון און איצט פון מינעאַפּאָלים. די חתונה איז פאָרגעקומען שבת, דעם 21טן יוני אין מינעאַפּאָלים.

* * *

מר. דזש. מ. גאָלדבערג און טאָכטער טילי, האָבן זיך צוריקגעקערט פון קאַלגאַ־רי, וואו זיי זיינען אָנוועזנד געווען ביי דער חתונה פון פרידמאַן—שאַפּיראָ.

* * *

מרס. ב. בלאַנק האָט געגעבן אַ טיי לכבוד מרס. מאַקס קאַליף, פון רעדזשיי־נע.

פאַר אַ בעסערן סאָוט שיך ריפּיירינג

KENWARD'S

SHOE REPAIR SHOP

טעלעפאָן 4265

10045-101A Ave. Edmonton, Alta.

פאַר פאָטאָגראַפיעס

גייט וואו צופרידנהייט אין גאַראַנ־טירט. טראַמס סטודיאָ אין די סאַמע מאָדערנע סטודיאָ אין דער פּראָווינץ. מיר וועלן אַראַנזשירן אַן אָפּאינטמענט צוצופאַסן אייער באַקוועמלאַכקייט.

THAMS STUDIO

154-2ND AVE. SO. SASKATOON

PHONE 6631

פרישע, קילע לינען פאַר אייער בעט

Modern Laundry Ltd.

PHONE 4779 SASKATOON

קליידער מאַכן דעם מענשן

דער דערפאָלגרייכער מאַן קאַן שטענדיק אויסקלייבן ווערן אַן אונטערשייד וואו ער איז. ריינקייט איז שטענדיק וויכטיק אין עס איז דאָ בלויז איין מיטל צו אַנהאַלטן דאָס, און דאָס איז דורך אַ רעגל־מעסיקן סיסטעם פון דרײַ קלינינג. לאָזט אונז אַכטונג געבן אויף אייער ערע פאַרערוינגען. מיר זיינען זיכער אַז איר וועט זיין צופרידן.

Phone 5044

Belgian

DRY CLEANERS DYERS & FURRIERS LTD.

123-20TH ST.W. - SASKATOON

אפּעטיטנע כשר'ע מאָלצייטן אין סאַסקאַטון

פיינסטע דעליקאַטעסן תמיד אין סטאָק.

GORDON'S DELICATESSEN & FISH STORE

325-20th St. West, Saskatoon, Sask.

זאָגט עס מיט בלומען

בלומען זיינען די אידעאַלע מתנה — פאַר געבורטסטעג, חתונות אַדער יעדער פּאַסירונג וואָס מען דאַרף באַגריסן, ווי אויך פאַר יערן סאַרט אויסדרוק פון מיטלייד און סענטימענט.

Hill's Nursery

103-23RD STREET E.

SASKATOON

Phones 2345 97 147

נוצט

DAVIS

מילך, פּוטער, קרים אַדער פּוטערמילך

פּראָדוצירט אונטער די סאַמע סאַ־ניטאַרישע קאָנדיציעס פון געלייר־סענטער סטאַדעס און טובערקולאָר אויסגעפּרואוועט בהמות.

אויב אונזער דרייווער קומט ניט צו אייך

Phone

DAVIS DAIRY LTD.

79464

פאַלם דיירים לימיטעד

דיסטריביוטאָרן פון

ריינער — פרישער — אָפּעטיזירנדער

מילך

פאַלם פּוטער

פונקט אַזוי גוט ווי אַלע אַנדערע פאַלם דיירי פּראָדוקטן

צוגעשטעלט צו אייער היים יעדן טאָג.

טעלעפאָן 3832 — 3175

Palm Dairies Limited

SASKATOON, SASK.

זעט אונז צו ערשט

ווען איר קויפט לאָמבער און בילדינג מאַטעריאַלן

גרויסע און קאָמפּלעט סטאָק

קוואַליטעט און פּרייזן אומאַיבערטרעפלאַך

באַקומט אונזערע נייע פּלאַן ביכער און פּרייז ליסטן — איר וועט זיין אי־בערראַשט ווען איר וועט אויסגעפינען ווי אַזוי מיר קאָנען אייך העלפן צו שפּאָרן געלט

אבסאָלוטע צופרידנהייט גאַראַנטירט

C.H. WENTZ LUMBER COMPANY LIMITED

City Yard Phone 6131

Nutana Yard Phone 97 558

לאָמבער און בילדער'ס סופּלאַיס

סוילן און האַלץ

אפּשאַטונגען מיט פאַרגעלן געגעבן אויף ריפּעיר אַרבעט אַדער אויף נייע געביידעס

מיר האַלטן אַ פולשטענדיקן סטאָק פון לאָמבער און בילדערס סופּלייס.

טעלעפאָנירט 3456 אָדער 4454

THE MONARCH LUMBER CO. LTD.

AVE. L. & 20TH STREET - SASKATOON, SASK.

סאַסקאַטון — אויפמערקזאַם — סאַסקאַטון

מר. מעקס ד. פרידמאַן

איז דער קאָרעספּאָנדענט און פאַרטרעטער פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.

מיר בעטן אַלע סעקרעטאַרן פון די מאַסקאַטונער אָרגאַניזאַציעס צו איבער־געבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. מ. ד. פרידמאַן

וועלכער איז אויך באַפולמעכטיקט אָנצונעמען סובסקריפּ

בלוטיקע טעג

ראמאן פון אידישן לעבן אין דער צייט פון די ערשטע יאָרן פון דער וועלט מלחמה

פון י. נאָרמאן

(פארטזעצונג)

— א נייע שטיקל סחורה ? — האט פאן זאליעסקי געפרעגט און זיך געריבן די הענט פון צופרידנהייט, — דאס איז זייער גוט, סווינצקי, איך דארף זיי טאקע איצט האבן, אט די סחורה. דו ווייסט דאך ידדן טאג קומען אהער אן אלץ מער דייטשן — און זיי זיינען שטארק צופרידן פון אידישע מיידלאך. אבער "פאני קוכאנע", — האט ער פלוצלינג אויסגערופן, ווארפנדיק א בליק אויף דעם פנים פון דער מיידל, — זי איז דאך טויט !

סווינצקי האט זיך פאנאנדער געלאכט.

— זי איז ניט טויט, — האט ער געזאגט, — זי לעבט אזוי ווי מיר אלע, — נאר זי איז אביסל אנעמבעטיק, א, איך האב געהאט א שווערע שטיק ארבעט איידער איך האב זי געבראכט אהער, איר ווייסט דאך, פאן זאליעסקי, ווער די דאזיקע ושידאווקע איז, איר פאטער איז דער אידישער גביר אלי' חיים פון דאס טאווע און איך האב שוין אויף איר לאנג געווארפן אויג. אבער ווי אזוי האב איך געקאנט וואגן צו פארפירן אלי' חיים'ס טאכטער ! זיינען אבער איצט געקומען די דייטשן און האבן דעם איר דישן גביר אוועקגעשיקט נראבן טרעי טשעס, און זיין ווייב, די גביר'טע, האבן זיי געשיקט נראבן קארטאפל ערגעץ אין א דארף . . . אבער, פאן זאליעסקי, — לאזט מיר זיך עטוואס און זיך אביסל אפרוען. די הענט זיינען מיר שוין פארחלש'ט.

מיט די דאזיקע ווערטער האט ער די אנעמבטיקע אידישע מיידל אוועקגעלייגט אויפ'ן דיוואן און אלץ האט ער זיך אוועקגעזעצט לעבן זיין פריינט און האט געמיטלאך דערציילט ווייטער :

— נאכדעם ווי די דייטשן האבן אוועקגענומען די עלטערן אין די שיינע רבקה'לע ווי מען האט איר געדרוהט זייער טאכטער, געבליבן עלנט און א ווייטע קרובה האט איר גענומען צו זיך. איצט בין איך געווען זיכער אז איך וועל איר קאנען קריגן, ווארום די אלטע קרובה וועט דאך ניט וואגן זיך צו שטעלן קעגן א פאן סווינצקי.

— אבער איך זאג אייך, פאן זאליעסקי, אז אין יענער אלטער ושידאווקע איז געזעסן א שד, ווארום אנדערש קאן איך זיך ניט דערקלערן מיט וואס פאר א ביטערקייט זי האט געקעמפט קעגן מיר.

— איך האב געמיינט, אז איך וועל האבן א לייכטע ארבעט, בין איך דערפאר ארייננעקומען גאנץ ברייטלאך, האב אנגענומען דער שיינער רבקה'לען ביי דער האנט און איר געוואלט ארויספירן פון דער הויז. דא איז אבער די אלטע צוגערשפרונגען צו מיר ווי א ווילדע קאץ און זי האט אנגעהויבן בייסן און רייסן מיר דראפען מיט די נעגל. זי האט געשריען, אז בלוט מעג פארגאסן ווערן, זי וועט אבער ניט לאזן אויעקרויבן דאס עלנט קינד, וואס מען האט איר אנגעטרויט.

איך האב דער אלטער מכשפה געסטראשט, אז איך וועל שיקן צו איר די דייטשן און זיי וועלן איר שטעלן פאר א קרינג-צעריכט און מען וועט איר שיר מען, אויב זי וועט מיר שטערן צו נעמען די מיידל.

— זאל מען מיך שיסן, הייננען, ברענען ! — האט די אלטע געכלייפעט, — איך וועל אבער ניט אפגעבן דעם פקרון, וואס אז אומגליקלאכע מאמע האט מיר אנגעטרויעט, איידער מען האט איר אויעקגעריסן פון איר קינד.

— מיר איז ענדלאך נמאס געווארן צו הערן די טענות פון דער אלטער, — האט פאן סווינצקי ווייטער דערציילט, — האב איך איר א שליידער געטאן צו דער ערד, נעמאפט די מיידל אין מיינע הענט און שוין געוואלט ארויס פון הויז, אבער א ושידאווקע האט אין זיך טויזנט נשמות, די אלטע, אויף וועלכע איך האב געגלייבט, אז איך האב איר צעשמעטערט ווען איך האב איר א ווארף געטאן צו דער ערד, איז ווידער אויפגעשפרונגען, נאר דעם דאזיקן מאל האט זי ניט געשאלטן און געקעמפט, נאר זי איז געפאלן מיר אויף די קני, געקושט די פאלעס פון מיין דאך און זי האט געוויינט :

— יאסנאוועלמאזשני פאן, — לאזט מיר איבער רבקה'לען. זי איז ניט מיינע. זי איז א פקרון, וואס איך מוז אפגעבן צוריק, אויב איך מוזט שוין יא אוועקפירן א מיידל, טא נעמט מיין טאכטער. איך וועל אייך געבן מיין ציפקע'ל, אבי לאזט מיר איבער די דאזיקע מיידל, ווארום מיט וועלכע אויגן וועל איך קאנען אנקוקן די מוטער, ווען זי וועט קומען צוריק און פאדערן איר קינד, וואס זי האט מיר אנגעטרויט.

דאך האב איך גאך א ביטערן קאמף אוועקגעפירט טאקע די שיינע רבקה'לען, ווארום צו וואס טויג מיר דער אלטערן טאכטער, וועלכע איז א געשטופלטע און רויטע מייד.

און פאן סווינצקי האט זיך אזוי שטארק פאנאנדערגעלאכט אז זיין דר' קער בויך האט זיך צעטרייסלט ווי א זאק.

טויבע דעם מילנער'ס האט פון איר ווינקל אלעס צוגעהערט און זי האט שיר אויסגעשריען פון הארץ ווייטאק און צארן. און דאס איז ניט געווען דער אייניציקער שענדלאכער פארברעכן פון די פאליאקן, וואס זי, טויבע דעם מילנערס האט צוגעזעגן. דורך די פענסטער גראטעם פון איר קעמערל, האט זי אפט אריינגעקוקט אין די אנטקעגנדיקע צימערן און זי האט צוגעזעגן אזלעכע אפשייליכע און שוידערלאכע סצענען צווישן די דייטשע אפיצערן און די אומגליקלאכע מיידלאך, אז איר פלעגט האט בלוט אריינגעריבן ווערן אין פנים פון שאנדע, און זי פלעגט פארמאכן אירע אויגן אום ניט צו זען וואס דארטן קומט פאר; אבער איצט האט זי ניט געקאנט מער שוין אריבערטראגן די שאנדטאט פון פאן סווינצקי, און זי האט זיך אומבאמערקט אריינגע'גנב'עט צוריק אין איר ציטער און זי האט האסטיק אנגעשריבן א בריוו צו ראגאווינ'ען, מיט דעם פארלאנג, אז ער מיט זיינע חברים זאלן אין מיטן דער נאכט מאכן אן איבערפאל אויף זאליעסקי'ס אומגליקלאכע מיידלאך.

אין דעם דאזיקן בריוו האט זי אייניגעוויקלט דאס שטיקל וואקס, וואס זי האט אפגעדרוקט אויף דער אריינגאנגס טיר פון הויז און זי האט צו דעם פאפיר צוגעבונדן א לאנגן פאדים. זי האט געווארט אויף א גלעגענהייט, אז זי זאל קאנען דעם בריוו דורכווארפן דורכ'ן פענסטער, ווען איינער פון ראגאווינ'ס חברים וועלן דא פארבייגיין, דען זייט זי איז פרייוויליק געגאנגען אהער, האבן די חברים פון ראגאווינ'ען פון וויינט באוואכט דאס הויז טאג און נאכט.

אקארשט איז טויבע פארטיק געווארן מיט איר בריוו, אלס פון א ווייטן צימער האט זיך דערהערט דאס געשריי פון אן אומגליקלאכער מיידל.

— דאס איז זי, רבקה'לע, — האט טויבע געמורמלט מיט א פארדריקטן האר צען. געווים ווערט דארטן איבער איר באגאנגען א שרעקלאכער פארברעכן. א, מיין גאט, ווי אזוי זאל איך איר העלפען ?

אבער די אומגליקלאכע מיידל האט געשריען נאך העכער, נאך פארצווייפלטער, טויבע האט זיך ניט געקאנט מער צוריק האלטן און זי איז געלאפן צו דעם צימער, פון וואנען עס האט זיך געהערט דאס געשריי. זי איז געווען אנטשלאסן אויפצובערעכן די טיר, אויב עס וועט נאר פאר איר מעגלאך זיין, און העלפן דער אומגליקלאכער, מעג זיין וואס עס וויל.

אנקומענדיק צו דער טיר, האט זי אבער דערזעען דו צוויי פאליאקן זיך דערגעענטערן, און זי האט איינגעזעען, אז עס וועט זיין נארישע פאר איר אליין אנצופאנגען א קאמף, זי האט דארום שנעל צוריקגעקערט, און זי האט זיך פארבאהאלטן אין א ווינקל אין זאליעסקי'ס איינגעגעם צימער.

אחר זיינען די ביידע פאליאקן אריינגעקומען און האבן זיך געזעצט דיינגען ווענן דעם פריי פאר דער אומגליקלאכער רבקה'לען.

נאך פילע קרינגעריען האבן זיי זיך נעאייניקט, פאן סווינצקי האט געקראגען א גרויסע סומע געלט, און זאליעסקי האט אים ארויסבאגלייט פון דעם צימער.

מיט א שווערן הארצן האט זיך טויבע צוריקגעקערט אין איר צימער, זי האט פעסט פארשלאסן די טיר, זיך אויסגעטאן און געלייגט שלאפן.

אבער קיין שלאף האט איר ניט גענומען, זי איז געלעגן און געטראכט וועגן די שוידערלאכע פאסירונגען, וואס זי האט איבערגעלעבט אין דער דאזיקער הויז, אלס פלוצלינג האט זי א ציטער געטאן, זי האט דערהערט שטילע טריט לעבן איר צימער.

זי האט זיך גלייך אויפגעזעצט אויף איר בעט. איר בוזים האט זיך שטורמיש געהויבן פון אויפרעגונג.

און די טריט האבן זיך געהערט אלץ נעענטער און נעענטער, גייט מען דאס צו איר ? ווייל מען איר אין מיטן דער נאכט פארגוואלטיקן ?

קורץ און ענטשלאסן האט זי געכאפט א בריוו מעסער, וואס האט זיך געפונען אין איר צימער און זי האט זיך געזעצט ווארטן.

פאר דער טיר פון איר צימער האבן זיך די טריט פלוצלונג אפגעשטעלט. טויבע האט דייטלאך געהערט שטימען פון צוויי מענער, פון וועלכע זי האט איינעם דערקאנט אלס פאן זאליעסקי.

טויבע האט געהערט, ווי די צווייטע אומבאקאנטע שטימע האט געפאדערט אז מען זאל עפענען די טיר פון איר צימער.

— איך ווייס, אז איר האט דא א שיינע אידישע מיידל, — האט די שטימע געגערט, — איך בין א דייטשער אפיצער, און איך קאן זיך באנוצן מיט מיין מיליטערישער רעכט. פירט מיך צו דער אידישער מיידל, אויב איר ווילט ניט אז איך זאל אייך ברייננגען פאר א קרינג געריכט.

פאן זאליעסקי האט טזיך קוים איינגעבעטן, אז דער ליידנשאפטלאכער דייטש זאל ווארטן ביז מארגן נאכט.

— דא איז ניט דער פלאץ, — האט דער פאליאק זיך געבעטן, — די פענסטער קומען ארויס צום גאס, די פויערים זיינען אויפגערעגט, מארגן וועל איך איבערפירן אין א צווייטן צימער, האט געדולד, הער אפיצער.

(פארטזעצונג קומט)

פאר אמת היימישע געבעקס

קויפט יעדן טאג אין אלע סטארס די געבעקס פון דער

ניו-יאָרק בעקערי

די געבעקס מיטן היימישן טעם !

פרובירט אונזערע

קעז קיכלאך

אויך צו באקומען אין בעקעריי

698 סעלקירק עוועניו און 292 סעלקירק עוועניו

אפן טאג און נאכט

ה. גאלסקי ל. פרייהייטער

היינט אויף דער ראדיא

CKY
ווינניפעג
3.00—מוזיק.
8.00—קאנסערוואטיווע פארטיי.
8.30—קאנצערט.
8.45—פאמיליע נאכט-פיטשור.

CJRW 499.7
פלעמינג
5.40—מוזיק.
6.15—אנקל פיטער.

CJGX 650
יארקטאן
7.15—פארמערס פריידי ראדיא שעה.

WDAF 610
6.00—קענזעס סיטי, מוזיקאלישע פראגראם.

WLS 870
7.00—שיקאגא, מוזיקאלישע פראגראם.

WFAA 800
7.00—דאלאס, אוונט מעלאדיעס.

WMAQ 670
8.00—שיקאגא, קלאסישע מוזיק.

WLW 700
8.30—סינסינעטי, "פינאט רעוויו".

WTMJ 620
9.00—מילוואקי, פיטשור, פארווייילונג.

WGN 720
9.30—שיקאגא, ארקעסטער.

WENR 870
00.—שיקאגא, וואדעוויל.

WOW 590
11.00—אמאהא, ארקעסטער.

NEW PALACE THEATRE

היינט
דזשעק מאולהאל
"אין די נעקסט רום"
אלץ א ריידנדע קאמעדי אום-פאקס נייעס

סאָוועטישע געסט ביים "סטאמפיד" אין קאלגארי

קאלגארי, יולי 8. — צווישן די טוזענטער באזוכער צו דעם קאלגארער "סטמפיד" וואס גייט אן היינטיקע וואך, געפינען זיך אויך זעקס באאמטע פון דער סאוועטן רעגירונג וועלכן פארשען אויס די מעגלאכקייט צו שיקן א צאל מילך-קי פון אלבערטא קיין רוסלאנד.

צו דער געלעגנהייט פון דער דערעפענונג פון דעם גרויסן קאמף קארניוואל איז אין קאלגארי דורכגעפירט געווארן איינער פון די קאלידרייסטע פארדן וואס איז אין בייגעוואוינט געווארן דא אין שטאט.

—(::)—

קאנאדער תליון חלש'ט נאכדעם ווי ער פאר-ציט די פעטליע

האמילטאן, אנט., יולי 8. — ארטור עלים, דער קאנאדער תליון האט דא היינט צוזאמענגעבראכן, נאכדעם ווי ער האט אויפגעהאנגען אויף דער טליה מייק סמיט, וועלכער האט געהאלטן אין איין טענה'ן ביז דער לעצטער מינוט פון זיין לעבן אז ער איז אומשולדיק. אין דער מארד קלאגע פאר וואס ער איז פארמשפט געווארן צו שטארבן אויף דער תליה.

עלים האט צוגעגרייט די פעטליע ווען סמיט האט געהאלטן אין גיין רואיק צו דער תליה באגלייט פון א גייסטלאכן און ער האט שטיל געמורמלט : "יעזוס ליב מיך".

אזוי שנעל ווי ער האט אפגעעפנט די טירל האט דער תליון גע'חלשט.

סמיט איז פאר'משפט געווארן צום טויט פאר דערשיסן א פארמער.

Classified Section קלאסיפייד סעקשען

ספעציעלע פרייזן פאר ארדווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל, 5 ס. פער "אגייט ריין"		פאר 3 מאנאטן,	$2.15 "
פאר א וואר, 20 ס		פאר 6 מאנאטן,	$4.00 "
פאר א מאנאט, 75 ס.	"	פאר 1 יאר,	$7.50 "

:: צו פארקויפן ::
FOR SALE

בלויז א פאר מציאות פון אונזער גרויסן ליסט

8 רומיקע הויז אויף אלפרעד עווע., 4 צימערן אויפ'ן ערשטן פלאר 4 שלאף צימערן אויפ'ן 2טן פלאר, אוק פיניש, פייער פריים, גוטער גראנדזש, אין אלע הינזיכטן זייער א שיינע הויז וואס מוז ערן געפעלן. מיט פארקויפט ווערן פאר $5,500.00.

6 רומיקע הויז, 2 בלאק פון מיין סטריט נאהן פון באראנס, פאר בלויז $2,600. אן אמת'ער באארגן אין א דאבל הויז פון 14 צימערן, פול מארערן, זייער א גוט געבויטע הויז און בלויז א האלבן בלאק פון מיין סטריט. פאר בלויז $4,700.00 מיט אמוויניקסטנס $2,000.00 קעש.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאנס 761 55 און 807 53

צו פארקויפן א בוק-קיוס בוליק, זיך ווענדן אין 484 פלאראא עווע.

הייזער צו פארקויפן

S S S S S S S S S

2½ שטאקיקע פריים הויז פון 9 רומס מיט מייפל פלארס און אוק פיניש, דורכאוס אין בעסטן צושטאנד. נאענט צו מיין סטריט אין סט. דזשאנס דיסטריקט. אויסערגעוויינלאך פאסנד פאר א דאק טארס וואוינונג, וועט פארקויפן פאר זייער א נידריגן ציפער פון $5,700 מיט א גוטן קעש פיימענט. רופט אפ

MR. LAWRIE, OF
J. J. SWANSON & CO. LTD.
601 Paris Bldg., Phone 26 349
or Evgs. 503-007

צו פארקויפן אדער פארבייטן א גוטן שעווארעי טארם, גרעין און קעטל באדי, זיך ווענדן אין 340 אלפרעד עווע., טעלעפאן 52 021.

אין פעלעם טעאטער

היינט און מארגן ווערט געוויזן דאס זייער שפאנענדע ביילד "אין נעקסט רום". ס'איז א דורכאויס ריידנדיק בילד, שפאנענד, אינטערעסאנט און אינהאלטסרייך. דזשעק מאולהאל שפילט די הויפט ראל, צוזאמען מיט אן ערשט קלאסיקן קעסט. עס ווערט אויך געוויזן א דורכאויס-ריידנדיקע קאמעדיע, מאקס נייעס און פיטשורס. זעט און הערט עס אין פעלעם טעאטער.

האט ניט קיין זארג
ווענן איבערפירן אייערע זאכן אין
ווינניפעג ביטט אדער גימלי
סימקינס טראנספער
וועט דאס פאר אייך טאן פינקטלאך און ראיעל
צו אייער בעסטער צופרידנהייט
מיר מופן אלצדינג אין שטאט און אין קאנטרי
מעסיקע פרייזן
טעלעפאנירט 52 540
S. SIMKINS TRANSFER
456 STELLA AVE. - PHONE 52 540

יהושע קירזשנער ע"ה
צו מרס. קירזשנער און אירע קינדער און צו דער גאנצער פאמיליע, דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
מר. און מרס. ראָלער
שיקאגא, איל.

ברוך-שניאור סאבלעט ע"ה
צו מרס. קיין און דער גאנצער סאבלעט משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער קיין צער ניט וויסן.
ליידים אקזילערי פון כנסת ישראל שול

אברהם איינפעלד ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפן מיטגעפיל צו מרס. דזש. קאהען, צו דער מוטער און צו דער גאנצער פאמיליע אין זייער טראגישן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.
ליידים אקזילערי פון כנסת ישראל שול

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

פליכעוואטע מענער — נייע האר — אין 10 ביז 60 טעג גאראנטירט; שארבן קרעץ, רענדראפ, שארבן עקזעמא, געהייליט דורך פערזענלאכער באהאנדלונג
FRANKS, 207 Montgomery Bldg.
215½ Portage Ave.
א סך באשטעטיקונגען אויפן פארלאנג

SIMPSON & COMPANY
בייליפס
לייסענסד און באנדעד
ה. סימפסאן, מענערדזשער
404 McINTYRE BLOCK PH. 88 008

געלט !
פאר אייערע באלדיקע נויטן
$50 ביז $500
צווילף מאנאטן צו באצאלן עס צוריק. ריזאנייבל רייטס. פינקטלאכע באדינונג. שטריינג פארטרויליך
אפן טעגלאך ביז 7.30 נאכמיטאג.
General Loan and Insurance Agency
718 Somerset Block, Winnipeg
Phone 24 789

R. B. ORMISTON
פלאריסט
צוויי סטארס צו אייער באדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בקומען טעלעגראפירט איבעראל

פאנגרישאנס פאר מצבות נעמאכט און פאריכט פאר אייער צופרידנהייט.
JOHN SCHALER
Phone 5993921

A. MUIR
אוטאריזירטער
הוקא פיניישינג סטייישאן
פענדערס און באדי ריפעירס
376 FURBY ST.
PH. 33 255

אייער אלטע מעבל געמאכט נייע — אן טאקע ביי אייך אין דער היים. בעסטע ארבעט פאר ביליקסטע פרייזן
רופט מיך אפ 23 269

לייף אינשורענס
בעסער צו האבן א פאליסי אין ניט האבן עס, איידער דארף דאס אין ניט האבן..
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

אינשורענס
די עלטסטע און ראיעלסטע לעבנס, פייער אין אוטאמאביל קאמפאניס.
ריל עסטייט
שנעלע, ארנטלאכע באהאנדלונג פאר קויפער און פארקויפער. מארטגעדזשעס און לאנס אונזער ספעציאליטעט.
שיפס קארטן און געלט שיקונג
דורך "באלטיק אמעריקא ליין".
געשעפט געלעגנהייטן
דער גרעסטער אויסוואל פון גוטע געשעפטן אין שטאט און אין קאנטרי.
עס וועט זיך אייך באצאלן זעהן
ח. פערלמאן און ג. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
796 Main Street Phone 51 000

:: צו פארענטן ::
FOR RENT

צו פארענטן צוויי גרויסע ליכטיקע רומס פאסיק פאר א אינטעליגענטער יונגער פארל אן קינדער. קאנען זיך באנוצן מיט דער קיטשן און טעלעפאן. ריזאנאייבל טערמס. זיך ווענדן אין 415 מאנטאבא עוועניו, טעלעפאן 660 52.

צו פארענטן דריי רומס אויפן באד רום פלאר אין א פול מאדערנער היים. אלע באקוועמלאכקייטן. ניי דעקארירט. זיך ווענדן אין 493 דערוואוד עוועניו.

צו פארענטן א 5 רום קאטעדזש אז זר זומער קיטשען. קאר. קינד און פלארא. זיך ווענדן אין 56 אלבערט סט. טעל. 151 21

צו סובלעטן א 3 רום סוויט אין פלארא קאורט. דערוצירטע רענט. טעלעפאנירט 842 52

ארבעטער פארלאנגט
HELP WANTED

בלויז פאר דער שטאט
וואנקאווער
אויב איר קאנט אוועקגעבן א פאר שטונדען א טאג, און איר זייט א גוטער סיילסמאן, האבן מיר פאר אייך א גוטן אנבאט. שרייבט צו דאס אידישע ווארט באקס נומער 8347.

עס איז בלויז א פראגע פון מינוטן
אריינצושטעלן אן "ער" אין "דאָס אידישע וואָרט"
אייער טעלעפאן וועט אונז דערגרייכן אין געציילטע סעקונדן
טעלעפאנירט
52 213
און אייער "ער" וועט דערשיינען אין דער זעלביקער אויסגאבע

אונזער בעסטער ענטפער

(שלוס פון זייט 2)

האט דער אלטער דער עלטסטער אין דער גרופע.

— וואס זאגט איר איצט ? — האט ער זיך געווענדעט צום פעסימיסט — ווייסט איר שוין ווארום די "חלוצים" האבן געמאכט די שמחה דוקא איצט ווען ס'איז אזוי שלעכט ? און פארשטייט איר שוין אז אזא שמחה האט דוקא יא פלאץ אפילו איצט ?

דער פעסימיסט האט, ווי א שולדיקער, געשוויגן, געשמייכלט און זיך גערויטלט.

סטודעבעקער שטעלט פאר נייע דערגרייכונגען אין אוטאמאביל אינזשינירינג

סטודעבעקער שטעלט פאר אין עטלאכע טעג ארום וואס עס ווערט געזאגט צו זיין, די גרעסטע דערגרייכונג אין אוטאמאביל אינזשינירינג אין 19 יאר. לויט דעם מאנופעקטשורער, אנטוויקלט די דאזיקע דערגרייכונג א באזיס אינזשינירינג דערגרייכונג וואס וועט זיין ניי, ניט בלויז צו די סטודעבעקער פרעזידענט און קאנאדיר אכטער נאר אויך צו אלע קאנאדער מאטאריסטן.

די נייע אנטוויקלונג, ווערט געזאגט, באט אן צו מאטאריסטן א בוכשטעבלאך נייע און פארגעניגנדיקע סענסאציע אין פארן און שאפט א דאנקבארע איינשפארונג אין אפערירונג קאסטן. עס ווערט געזאגט אז א סך גרעסערע אפערירונג עקאנאמיעס, אונטער אזעלכע אומשטענדן ווי אין טרעפיק און איבער בערגיקע וועגן אין וועלכע די באקוועמע קארס מאכן זייערע גרעסטע פארערונגען אויף באחייצונג און אויל.

חוץ דער דאזיקער באדייטנדיקער אנטוויקלונג, וועלן די נייע סעריעס סטודעבעקער, פרעזידענט און קאמאנדיר אייטס, זיין איינגעריכטעט מיט צוגעגעבענער אינזשענירינג אדוואנסן וואס שטעלט פאר נייע סטאנדארדס פון גלאטקייט און שטילע אפערירונג אין קאנאדער מאטאדינג, ווי אויך נייע דעטאלן פון באדי דעזיין וואס שפיגלט אפ דאס לעצטע ווארט אין באקוועמלאכקייט און שיינעם אויסזעען.

די באריכטן אז א צאל מאנופערטשורערס ברייננגען ארויס נייע אכט סיליגדער קארס באצייכענען סטודעבעקערס פאראויסזעען אין פיאנערן אפפולער געפרייזטע אכטער מיט דריי יאר צוריק, לויט ד. ה. גראסמאן, וויצע-פרעזידענט פון סטודעבעקער קאנאדא אז פאר נאדע לימיטעד.

סטודעבעקער "קלייטס" דאס אירע נייע אכט סיליגדער קארס זיינען סעזאנד אכטער, איז באזירט אויף דעם סוקסעס פון איבער 100.600 אכטער אין אייגנטומערס הענט, און די טשעמפיאנשיפ פערפארמענס פון סטודעבעקער אכטער זיינען אויסגעפרובירט דורך זעקס וועלט רעקארדס, 18 אינטערנאציאנאלע רעקארדס און מער אמעריקאנער סטאק קאר רעקארדס, ווי אלע אנדערע סארטן קארס צוזאמענגענומען.

אין אלע אנגעלעגנהייטן
פון
פרינטינג
- און -
אדווערטייזינג
ווענדעט זיך צו.
דאָס
"אידישע וואָרט"
165 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.